

Hazırlanmış ve Konfeksiyon Sektörü Açısından

RUSYA FEDERASYONU

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ

OCAK 2013

2011 TRADEMAP / İTC VE
2012 EKONOMİ BAKANLIĞI BİLGİ SİSTEMİ VERİLERİ
İLE REVİZE EDİLMİŞTİR

Hazırgiyim ve Konfeksiyon Sektörü Açısından RUSYA FEDERASYONU

İÇİNDEKİLER

I. RUSYA FEDERASYONU HAKKINDA GENEL BİLGİLER	3
Giriş	3
Temel Ekonomik Göstergeler	4
Ekonomi	5
Ekonomide Güncel Gelişmeler	6
Rusya Pazar Yapısı ve Tüketim Özellikleri	7
Marka Bilinci	7
Dağıtım Kanalları	8
Tüketici Davranışları	9
Rusya Giyim Pazarı	10
Rusya Giyim Pazarındaki Trendler	12
Lojistik ve Altyapı	14
Rusya İş Kültürünün Temel Noktaları	15
Çalışma Uygulamaları	16
İş İlişkileri	16
İş Uygulamaları	16
İhracatçılar için Pratik Bilgiler ve Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	16
II. RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ	18
Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat	18
En Çok İhraç Edilen Ürünler	18
En Çok İthal Edilen Ürünler	19
En Çok İhracat Yapılan Ülkeler	19
En Çok İthalat Yapılan Ülkeler	20
III. RUSYA'NIN TEKSTİL VE KONFEKSİYON DIŞ TİCARETİ	22
Rusya'nın Tekstil ve Konfeksiyon Dış Ticareti	22
En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler	24
Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri	25
En Çok Hazırgiyim ve Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler	26
Rusya'nın En Çok İthalatını Yaptığı Hazırgiyim ve Konfeksiyon Ürünleri	27
IV. TÜRKİYE – RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ	28
Türkiye - Rusya Federasyonu Genel Dış Ticareti	28
Türkiye – Rusya Federasyonu Hazırgiyim ve Konfeksiyon Dış Ticareti	34
Türkiye – Rusya Federasyonu Tekstil Dış Ticareti	39
Türkiye'nin Tekstil ve Konfeksiyon Ticaretinde Rusya Federasyonu'nun Yeri	43
V. FAYDALI İRTİBAT BİLGİLERİ	46
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR	47

Hazırgiyim ve ve Konfeksiyon Sektörü Açısından RUSYA FEDERASYONU

I. RUSYA FEDERASYONU HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

Rusya Federasyonu Türkiye'nin yakın komşularından biridir. Ülke, Karadeniz ve Hazar Denizi'nden Bering Boğazı'na ve Japonya'ya kadar olan 17 milyon kilometre karelik bir coğrafya üzerine yayılmıştır. Rusya Federasyonu, yüzölçümü olarak dünyanın en büyük ülkesi durumunda olup, kuzey yarım kürede 11 saatlik zaman farkına sahip bir coğrafyada bulunmaktadır. Bu geniş coğrafyada çeşitli yer altı ve yer üstü zenginlikleri bulunmaktadır. Zenginliklerin başında doğal gaz, petrol ve kömür olmak üzere enerji kaynakları ile çeşitli madenler gelmektedir.

Rusya Federasyonu'nda çeşitli ırk, din ve etnik kimliklere mensup 140 milyon civarında bir nüfus mevcuttur. Nüfusun %73 gibi çok yüksek bir oranı şehirlerde yaşamaktadır. Rusya, eğitim düzeyi oldukça yüksek olan ülkelerden biri olarak bilinmektedir. Nüfus anlamında tek bir dezavantajı vardır; o da, nüfus artış hızının negatif olması dolayısıyla, azalan ve yaşlanan bir nüfus yapısı ile karşı karşıya olmasıdır.

Demografik gelişmesi, negatif yönde bir trend sergilemesine rağmen, giderek zenginleşen ve genişleyen orta sınıfı ve tüketici alışkanlıkları yönüyle Batılılaşan bu pazarın gelecekte daha da önemli hale geleceği bir gerçektir. 140 milyon nüfusu ile Rusya'da yaklaşık 74 milyon kadın ve 66 milyon erkek nüfusu bulunmaktadır. Yaş grubuna göre ise, 0-14 yaş arası nüfus 20 milyonun altındayken, 15-64 yaş arası 100 milyon, 65 yaş ve üzeri nüfus ise 20 milyonu aşmıştır. Yıllardır nüfusta görülen düşüş eğilimi nedeniyle, genç nüfus azalmaktadır. Bunun sonucu olarak da hem iş gücüne katılan nüfus azalmakta, hem de gelecekte sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürmektedir. Dünya hazırgiyim tüketiminin büyük bir kısmını gerçekleştiren kadın nüfusun ülkede fazla olması da, pazarın geleceği ve önemi açısından dikkate alınması gereken belirleyici bir faktördür.

Rusya Federasyonu'nun büyük ticaret merkezleri başta iki büyük kent olan Moskova (13 milyon nüfus) ve Petersburg (5,1 milyon) olmak üzere nüfusu bir milyonu aşan 13 şehirdir. İki büyük kentin yanında Novograd (1,5 milyon), Novoribirsk (1,5 milyon), Yekaterinburg (1,4 milyon) Omsk (1,2 milyon), Kazan, Nizny, Perm, Samara, Ufa ve Chelyabinsk diğer önemli ticaret merkezleridir. Orta sınıfın büyük bir kısmı Moskova ve Petersburg'da yerleşiktir. Son yıllarda Rusya Federasyonu'nda harcanabilir gelir ve tüketimin artması sonucunda tekstil ve hazırgiyim pazarındaki büyüme de devam etmektedir.

Temel Ekonomik Göstergeler

Başkenti	Moskova
Yüzölçümü	17.075.400 km²
Nüfusu	140 milyon (2012 tahmini)
Nüfus Yapısı	0-14 Yaş: % 15,2 15-64 Yaş: % 71,8 65 ve üstü: % 13
Para Birimi	Ruble
Kişi Başı GSYİH (s.a.p.)	17.300 \$ (2012 tahmini)
GSYİH Artış Oranı	% 3,5 (2012 tahmini)
Sektörlere Göre GSMH	Tarım % 4,5 Sanayi % 36,9 Hizmet % 58,6
Yıllık İhracat	478 milyar dolar (2011)
Yıllık İthalat	284,7 milyar dolar (2011)
Başlıca İhracat Ürünleri	Petrol, doğal gaz, ağaç ve orman ürünleri, kimyasallar, demir-çelik.
Başlıca İthalat Ürünleri	Makine ve ekipman, taşıt araçları, gıda, hazır giyim, demir-çelik, kimyasal ürünler.
Başlıca İhracat Pazarları	Hollanda, Almanya, Polonya, Türkiye, Çin.
Başlıca İthalat Tedarikçileri	Çin, Almanya, İtalya, Ukrayna, Beyaz Rusya.
Karayolları	933 bin km
Demiryolları	87,157 km

Ekonomi

1989 yılı sonunda Berlin Duvarı'nın yıkılması ve sosyalist sistemin çöküşe geçmesi ile birlikte, Rusya Federasyonu piyasa ekonomisine yönelmiştir. Kendi içinde önemli direnişlerle karşılaşmasına ve zaman zaman reformların yavaşladığına dair şikayetlere rağmen, geçen yıllarda piyasa ekonomisi alanında büyük mesafeler kaydedilmiştir.

Son yıllarda dünya hammadde ve enerji fiyatlarındaki hızlı artışlar, Rusya Federasyonu'nun ekonomik ve sosyal gelişmesine büyük bir katkı sağlamıştır. Ülkenin Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYİH) hızla artmaktadır. Buna bağlı olarak kişi başına harcanabilir gelir, reel ücretler ve tüketim de hızla artmaktadır. Öte yandan, ülkede bir çok alanda yapılan iç üretim kalite ve miktar olarak genel tüketimi karşılayamadığı için, ithalat hızlı bir şekilde artmaktadır.

Rus hükümeti, ülkenin doğal kaynak ihraç ederek gelişmesini sürdürmeyeceğinin bilincinde olarak, sanayileşme politikaları oluşturmaya gayret etmektedir. Öncelikle yurt içindeki talebin karşılanması, akabinde ise Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ve diğer ülkelere yönelik ihracatın artırılması amacıyla dönük olarak üretim yapacak sanayi tesisleri için yabancı sermaye dahil çeşitli unsurları harekete geçirme gayretindedir.

Gümrüklerde yaşanan sorunlar ve yüksek vergiler, iç piyasadaki talebi karşılamak üzere yerli üretimi teşvik eder mahiyettedir. Talep, ekonomik gelişmeye paralel olarak canlılığını korumakta ve üretimi yönlendirmektedir.

İstatistiki anlamda Rusya Federasyonu hala "geçiş ekonomisi" özelliğini korumaktadır. Hem Rusya Federasyonu'nda, hem de Rusya Federasyonu ile ticari ilişkisi olan ülkelerin bir çoğunda kayıt dışı işlemlerin yaygın olmasından dolayı özellikle tüketim mallarının ithalat istatistiklerinin gerçek rakamların oldukça altında olduğu bilinmektedir. Federal İstatistik Servisi'ne göre, kayıt dışı ekonomi alanına kendi tüketimi için yapılan üretimler, resmi olmayan ve kayıt dışı ücretler de dahildir. Öte yandan, kayıt dışı ekonomide istihdam olunan nüfusun toplam aktif çalışabilir nüfusun % 17-18'ine ulaştığı ve bunun da 13 milyon nüfusa denk geldiği de vurgulanmaktadır.

Öte yandan, son yıllarda Rusya'da ortalama gelirden ciddi artışlar olmasına rağmen, gelir artışı halk arasında adil bir şekilde dağılmamaktadır. Bu çerçevede, ülke genelinde gelir dağılımındaki adaletsizlik her geçen gün etkisini daha fazla gösterirken, ülkede son 20 yılda yapılan reformlar sonucunda en zenginlerin servetini ikiye katladığı en yoksul grubun ise 1,5 kat daha fakirleştiği belirtilmektedir.

Ekonomide Güncel Gelişmeler

İhracat sektörlerimizin en önemli ihracat pazarlarından olan Rusya'nın ekonomisi 2012 yılının ilk çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 4,9 büyürken, 2. çeyrek dönemde % 4, 3. çeyrek dönemde ise daha da yavaşlayarak % 2,9 büyüme göstermiştir. Ülke ekonomisinin 2012 yılı genelinde ise % 3,5 oranında büyüdüğü tahmin edilmektedir. Rusya ekonomisi 2011 yılında ise % 4,3 oranında büyümüştü.

Ülke genelinde perakende satışlar 2012 yılının ilk yarısındaki canlılığın ardından yılın ikinci yarısında nispeten yavaşlamış olup, yılın son döneminde de bu yavaşlama devam etmiş ve Eylül ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 4,4 artarken, Ekim ayında % 4 artış göstermiş, Kasım ayında ise tekrar % 4,4 artmış bulunmaktadır.

Rusya sanayi üretimi ise 2012 yılının Ocak-Ağustos döneminde % 3,1 büyüme göstermiştir. Geçen yılın aynı dönemindeki büyüme oranı % 6,5'ti.

Bu dönemde sadece Rusya için değil, dünya ekonomisi için de önemli kabul edilebilecek bir gelişme de Rusya'nın 22 Ağustos 2012 tarihi itibarıyla Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) üye olmasıdır. Uzun süren müzakerelerin ardından örgüte 156. üye olan Rusya, böylelikle dünya ekonomisine entegre olma yönünde önemli bir adım atmıştır. Rusya'nın DTÖ üyeliğiyle birlikte bu ülkenin uyguladığı gümrük tarifelerinin gerilemesi ve pazara girişin kolaylaşması beklenirken, gümrük mevzuatı ve fikri mülkiyet haklarında da önümüzdeki dönemde ilerleme öngörülmektedir.

Hazır giyim, deri ve tekstil ürünleri ihracatımız açısından önemli bir pazar olan Rusya ekonomisinde bir yandan 2013 yılında canlılığın devam etmesi umulurken, diğer yandan olası bir küresel ekonomik krizde petrol fiyatlarının düşmesi sonucunda gelirlerinin büyük bölümü petrole bağlı olan Rusya ekonomisinin orta ve uzun vadede sıkıntıya girme olasılığı da mevcuttur. Rusya ekonomisinin mevcut dinamiklerini koruması için petrol fiyatlarının en azından mevcut seviyesini koruması gerektiği belirtilirken, diğer önemli bir gelir kaynağı olan doğalgaz ihracatının da kaya gazı ve LNG gibi alternatif enerji kaynaklarının yaygınlaşması durumunda orta ve uzun vadede düşme riski bulunduğu konusunda uyarılar yapılmaktadır. Nitekim, Rusya Hükümeti de ulusal ekonomiyi başlıca gelir kaynağı olan petrol ve doğalgaz ihracatına bağımlı olmaktan kurtararak ekonomiyi çeşitlendirme ve yerli sanayiye güçlendirmeyi öncelikli hedef olarak belirlemiş bulunmaktadır.

Dünya Bankası verilerine göre Rus ekonomisinin 2012 yılında % 3,5 büyüdüğü tahmin edilirken, 2013 yılında ise % 3,6 - % 3,7 büyüme öngörülmektedir. IMF ise Rusya ekonomisinin 2012 yılında % 3,7 büyüdüğünü tahmin ederek 2013'te ise % 3,8 büyüyeceğini öngörmektedir.

Rusya Pazar Yapısı ve Tüketim Özellikleri

Marka Bilinci

1998 krizi sonrası toparlanan ve özellikle son dönemde yüksek büyüme oranı yakalayan Rus ekonomisinin başarısı, tüketim alanında da sonuçlarını göstermektedir. Özellikle son yıllarda hızla artan petrol ve doğal gaz fiyatları dolayısıyla bu iki ürünün ihracatından gittikçe artan oranda gelir elde eden Rus ekonomisinde, reel ücretler ve tüketim harcamaları artışı yıllık GSMH artışının çok üzerinde seyretmektedir. Ekonomik büyümeyle paralel olarak yükselen reel ücretler, tüketim harcamalarını doğrudan etkilediğinden, iç tüketim artışı da eskiye göre kıyaslanmayacak düzeyde artmış durumdadır.

Moskova ve St. Petersburg başta olmak üzere, büyük şehirler ve yerleşim alanları, sayıları gittikçe artan alışveriş merkezleri ve çoğunlukla yabancı marka ürünler satan lüks tüketim mağazalarına ev sahipliği yaparken, bütün bu gelişmeler yeni Rusya'da gittikçe zenginleşen ve güçlenen orta sınıfa işaret etmektedir.

Hızla artan zenginlik, orta ve üst kesimin tüketim alışkanlıklarını ve moda trendleri de değiştirmektedir. Şehirlerin ana caddeleri bir yandan McDonalds, Starbucks, kapuçino barlar gibi Batı tarzı tüketim sembolleriyle dolarken, Adidas, Benetton, Diesel, Mango gibi uluslararası moda, giyim ve spor markaları da orta ve üst kesim tüketiciye hitap etmek adına çoktan alışveriş merkezleri ve mağazalarda yerlerini almış bulunmaktadır.

Dünya markaları Moskova'daki yerini aldıkça, Rus tüketiciler daha da bilinçlenmiş ve seçici hale gelmiştir. Özellikle, orta ve üst tüketici segmenti, daha rasyonel bir marka-kalite-fiyat dengesine sahiptir. Öte yandan, rasyonel tüketici tercihinin yanı sıra, giderek yaygınlaşmaya başlayan yeni bir eğilim de genç nesil arasındaki marka özentisidir. Giderek artan kaliteli ürün beklentisinin yanı sıra Rusya pazarı, marka özentisinin de dikkate alınması gereken bir pazardır.

Rusya'da periyodik olarak yayınlanan 'The Russian Fashion Retail Market' adlı bülteninde yer alan bir habere göre, Rus tüketicisi, özellikle son yaşanan ekonomik krizin de etkisiyle, satın aldığı giyim ürünlerine ödediği paranın karşılığında ürünün kalitesi ve imajının yanı sıra özellikle menşesi ve nerede üretildiği konusunda daha da hassas hale gelmiştir. Doğu Avrupa veya Asya menşeli ürünlere yüksek fiyatlar ödemek istemeyen Rus tüketicisinin, konu Rusya menşeli fakat İtalyan veya Alman isimleri taşıyan yerli ürünlere gelince kafası karışmaktadır. Moskova'da yaşayan tüketiciler giyim ürünleri satın alırken nerede üretildiğinden çok imaj ve kalite konusuna odaklanırken, Rusya'nın diğer bölgelerinde ise tüketiciler klasik anlayışla marka ve imajdan önce malın nerede üretildiği noktasına daha çok önem vermektedirler.

Dağıtım Kanalları

Rusya'da ulaşım ve dağıtım kanallarının yeterince gelişmemiş olduğu görülmektedir. Ancak son zamanlarda ciddi gelişme kaydedilmektedir. Ülkenin coğrafi büyüklüğü ve nüfusun belirli merkezlerde yoğunlaşması malların dağıtımını bakımından Moskova ve St. Petersburg'un başlıca dağıtım merkezleri olması sonucunu doğurmuştur. Özellikle Moskova ve St. Petersburg başta olmak üzere büyük şehirlerde son bir kaç yıldır iyi organize olmuş dağıtım kanalları oluşmaya başlamıştır. Bu kanallar Güney Rusya, Volga Bölgesi Sibiryaya ve Rusya'nın doğu bölgelerine doğru gelişerek yayılmaktadır. Büyük perakende zincirleri de halen ülkenin batısındaki büyük şehirlerde konumlanmıştır. Dağıtım zincirinde gelişmiş ekonomilerde tek olması gereken toptan satış kanalında birbirine mal transfer eden birden fazla toptancı (ara toptancılar) bulunmaktadır. Alışveriş merkezleri büyük şehirlerde hızla yayılmaktadır. St. Petersburg ülkeye batıdan Vladivostok ise doğudan giren mallar için kapı vazifesi görmektedir.

1990'lı yılların başından itibaren serbest piyasa sistemine geçen Rusya'da, ekonomi sürdürülebilir bir büyüme içine girmiş ve aynı zamanda siyasi istikrar sağlanmıştır. Buna paralel olarak orta sınıf giderek artmış ve güçlenmiştir. Genel olarak yaşam standartlarının yükselmesi ve orta sınıfın artması sadece tüketimi değil aynı zamanda ülkede kaliteli ürünlere olan talebi arttırmakla kalmamış, Batı tarzı alışveriş kültürünün yaygınlaşmasına da neden olmuştur. Buna ek olarak, bankacılık sisteminin güvenilir olmaması nedeniyle, Ruslar daha çok harcamaya ve az yatırıma yönelmişlerdir

Ülkede, S.S.C.B. döneminden kalma merkezi ekonomi modeli ve ticari düzenlemeler nedeniyle düzensiz ve verimli olmayan bir dağıtım kanalları yapısı mevcuttu. Fakat serbest piyasa ekonomisine geçiş ve Batı tarzı tüketim kültürünün yayılması sonucu, son yıllarda ülkede serbest piyasa koşullarına uygun bir dağıtım sistemi gelişmektedir. Toptancılık, büyük ticaret merkezleri, zincir mağazaları, hipermarketlerin gelişmesi ve büyük şehirlerde ticaretin canlanması sonucu, bu yapıların bütün ülke çapına yayılmaya başlamasına paralel bir dağıtım sistemi gelişmektedir.

Yukarıda sayılan faktörlerle birlikte perakendecilik alanına yapılan yatırımlar dolayısıyla, son yıllarda pazarın ticaret hacmi yüksek oranlarda büyüme göstermiştir. Uzmanlara göre, GSYİH'daki büyümenin motoru petrol fiyatlarındaki artış ve perakende sektöründeki büyüme olmuştur.

Ülkede ilk hipermarket 1997 yılında açılmıştır. Bugün yerli ve yabancı irili ufaklı bir dizi zincir mağazalar ve hipermarketler açılmıştır. Bunların %80'inden fazlası Moskova ve çevresinde bulunmaktadır. 2005 yılından itibaren perakendecilik sektörü diğer bölgelere de yayılmaya başlamıştır. Bu bölgelerin başında, nüfusu bir milyonu aşan kentler gelmektedir.

Rusya'da harcanabilir gelirin artması sonucu, yabancı yatırımcılar Moskova ve Petersburg dışına da yayılmaya başlamışlardır. Perakendecilik ağının gelişmesi, beraberinde lojistik sektörünün gelişimini de getirmiştir. Modern alışveriş merkezlerinin Moskova ve Petersburg dışındaki bölgelere de yayılması, bölgelerarası dağıtım kanallarının gelişmesine zemin hazırlamaktadır.

Perakendecilik sektörünün yoğunlaştığı iki federal kent olan Moskova ve Petersburg, aynı zamanda ülkenin iki büyük kenti ve iki büyük pazarıdır. Bu iki büyük kent, ülkenin orta sınıf ve perakendecilik sektörünün %80'inden fazlasına sahiptir. Moskova'nın payı Petersburg'la kıyaslanmayacak kadar büyüktür.

AC Nielsen tarafından Rus tüketicisinin alışkanlıkları ve Rusya'daki perakende trendlerini araştırmak üzere Moskova ve St. Peterburg şehirlerinde yapılan "Shopper Trends" adlı araştırma önemli tespitlerde bulunmaktadır. Araştırma, Rusya'da modern perakendenin ivme kazanmakta olduğunu, ancak diğer gelişmiş pazarlar ile karşılaştırıldığında başarı kazanabilmesi için daha çok gelişmeye ihtiyacı olduğuna işaret etmektedir. ACNielsen'in araştırma öncesi çokuluslu ve yerel perakendeciler ile yaptığı anketlere göre Rusya perakende sektörünün karşılaştığı en önemli sorunların başında verimli tedarik zinciri (efficient supply chain), stok ve kategori yönetimi, pazara "private label" ürünlerin tanıtılması ve müşteri bağlılığının desteklenmesi konuları gelmektedir. Rus üretici ve perakendecilerin özellikle, farklı markaların satışları yerine ürün kategorilerinin satışını öngören "kategori yönetimi" gibi gelişmiş piyasa araçlarının daha çok farkına varmaya başladıkları tespit edilmiştir.

Tüketici Davranışları

Rusya Federasyonu'ndaki tüketici davranışları, dünyanın herhangi bir ülkesinde yaşayan tüketicinin davranış kalıplarından genel olarak bir farklılık göstermez. Bireysel davranış dikkate alındığında, gelire göre tasarruf eğilimi yüksek olmayıp, tüketim eğilimi yüksektir. Rusya için yeni olan, reklamların tüketici üzerindeki etkisinin yüksek olmasıdır. Tanıtım ve reklam tüketici tercihlerini değiştirebilirken, promosyonlar, satışlar üzerinde etkili olabilmektedir.

Rus tüketicisinin öncelikle dikkate aldığı unsurlar, fiyat ve kalitedir. Tüketim mallarına olan talep ise yüksektir. Gelir dağılımı düşük olan kesimler öncelikle ihtiyaç karşılama yönünde hareket etmektedir. Ancak, zaman içerisinde çok çeşitli ithal tüketim malı ülkeye girdiğinden kalite kriteri ön plana çıkmıştır. Gelişmiş ülke ürünlerine yoğun bir ilgi mevcuttur. Menşe ülke mal tercihinde etkili olmaktadır ve ne yazık ki, Türk menşeli ürünler hakkında, bavlul ticaretinin etkisiyle olumsuz bir imaj bulunmaktadır. Ancak, son dönemlerde bu pazara yönelen kaliteli Türk ürünleri bu imajı düzeltmekte etkili olmaktadır.

Temel pazarlama yöntemleri bu ülkede yeni yeni yayılmaktadır. Alışverişlerde tüketici tarafından kullanılan ödeme şekli nakit ödemedir. Pazarlama stratejilerinde, Rus vatandaşının, yıllar boyu dünyada süper güç olmuş bir ülkenin bireyi olduğu dikkate alınmalıdır. Rusya'nın değişik etnik gruplardan oluşan bir nüfusu barındıran çok geniş bir ülke olduğu dikkate alınarak, tüketici zevk ve tercihlerinde de bu durum göz ardı edilmemelidir.

Rusya Federasyonu'nun nüfus yapısı, gelişmiş ülkeler gibi azalan bir trend izlemektedir. Ülke nüfusu aynı zamanda şehirleşen, zenginleşen ve harcayan bir eğilim göstermektedir. Tüketim alışkanlıkları açısından da gittikçe Batı toplumuna benzemektedir. Büyük alışveriş merkezleri ve süpermarketler başta Moskova ve Petersburg olmak üzere diğer büyük şehirlerde de alışverişin merkezi olma yolundadır. Orta sınıfın toplam tüketimdeki payı gittikçe artmakta ve yüksek kalite ile markalı ürünlere talep günden güne artmaktadır.

Moskova'da bulunan Sosyal Politikalar Enstitüsü'nün yaptığı bir çalışmaya göre, Rus halkının % 1'ini en zengin elit kesim oluştururken, diğer uçta % 10'luk bir kesim en fakir grubu oluşturmaktadır. Nüfusun % 20'sini orta ve üst-orta gelir grubu olarak adlandırabileceğimiz bir kesim oluştururken, kalan %70 ise alt-orta gelir grubuna giren çoğunluk olarak değerlendirilmektedir. Bu oranlar 1998 krizi sonrası dönemde de çok farklı değildi, ama aradan geçen sürede %20'yi oluşturan orta ve üst-orta gelir grup daha da zenginleşmiştir, zira bu kesim çoğunlukla petrol, doğal gaz ve bankacılık gibi Rusya'nın en hızlı büyüyen sektörlerinde çalışmaktadır.

Rusya'da yapılan bir araştırmaya göre, Rus toplumunun yaklaşık %60'ı ucuzluk mağazalarından tekstil ve hazır giyim satın almaktadır. Toplumun büyük bir kısmı düşük kalite satan semt pazarlarından tekstil, konfeksiyon ve tüketim ürünleri almaktadır. Aynı zamanda, Rusya'da orta sınıf gelişmeye devam etmektedir. Bu da, beraberinde yüksek katma değerli ürünlere talebi arttırmaktadır. Toplumun yaklaşık %15'i yüksek kaliteli ve markalı ürün kullanmaktadır. Rusya'da yüksek katma değerli tekstil ve hazır giyim pazarında en önemli ülkeler İtalya, Almanya, Polonya, Finlandiya ve İspanya'dır. Düşük katma değerli ürünler ise Türkiye, Çin, Pakistan, Hindistan ve Tayvan'dan tedarik edilmektedir. Yerli markalar da son yıllarda gelişmektedir. Fakat yerli üreticiler marka için daha çok yabancı kelimeler kullanmaktadır. Çünkü, Rusya pazarında tüketiciler yabancı marka ve kaliteye daha fazla güven duymaktadır. Rusya'da taklit markalar oldukça fazladır.

Rusya Giyim Pazarı

Günümüzde Rusya hazır giyim pazarı en çok gelecek vadeden dinamik bir alan sayılmaktadır. Rusya giyim ve ayakkabı pazarı, yerli üretimin gerek kalite ve çeşit, gerekse hacim bakımından yetersiz kalması nedeniyle büyük ölçüde ithal ürün ve markaların hakimiyeti altındadır. Rusya giyim pazarı ve tüketimi ile ilgili diğer çarpıcı bir gerçek te, Avrupalı tüketicilere oranla Rus

tüketicisi harcanabilir gelirin daha büyük bir bölümünü giyim, ayakkabı, çanta ve aksesuar harcamalarına ayırmakta ve ciddi bir ekonomik kriz yaşanmadıkça bu harcamalarından taviz vermemektedir. Mevcut harcama payları içinde kadınların giyim ve özellikle ayakkabı, çanta ve aksesuar harcamaları erkeklerden daha fazla olmasına rağmen, erkeklerin giyim-kuşam ve tarzlarına giderek daha fazla özen göstermelerine paralel olarak erkek giyim harcamalarında artış hızı daha fazladır. 2013 yılında Rusya genelinde toplam giyim, ayakkabı, çanta ve aksesuar harcamalarının % 5-6 oranında artması öngörülmektedir.

Bu kapsamda “Step by Step” adlı pazar araştırma kuruluşunca yayımlanan ‘Rusya Giyim Pazarının Analizi’ adlı rapora göre, ortalama bir orta sınıf insanı tüm aile bütçesinin en az %15’ini giyim için harcamaktadır. Bu rakamın ileride daha da artacağı iddia edilmektedir. Aynı raporda yeralan RBK (RosBusinessConsulting) Şirketi’nin tahminlerine göre 2011 yılında Rus giyim eşyası pazarın hacmi 50 milyar dolara ulaşmış bulunmaktadır. Pazarın büyüme hızının nispi kararlılığı %13-15’ler seviyesindedir. Ancak küresel krizin etkileriyle bu beklentiler belli bir oranda aşağıya çekilmiştir.

Diğer bir uluslar arası araştırma şirketi olan PMR tarafından yapılan araştırmaya göre de 2010 yılı Rusya toplam giyim ve ayakkabı perakende satışları 56 milyar doları geçerken, 2011 yılı tahminleri de 60 milyar doları aşmış bulunmaktadır.

Öte yandan, ülke genelinde toplam perakende satışların 2010 yılında 540 milyar doları geçtiği, 2011 yılında da perakende satış hacminin 600 milyar dolara yaklaştığı öngörülmektedir. Aynı verilere göre, Rusya genelinde toplam perakende harcamaları içinde giyim ve ayakkabı harcamaları, gıda harcamalarından sonra 2. sırada yer almaktadır.

Giyim ve ayakkabı harcamalarının mevcut hızla büyümeye devam etmesi halinde, Rusya geneli giyim ve ayakkabı perakende hacminin 2013 yılında 75 milyar doları bulacağı hesaplanmaktadır. Söz konusu artışın en çok çocuk giyim ve ayakkabı harcamalarından kaynaklanacağı öngörüldükçe, spor giyim ve günlük giyim harcamalarında da ciddi artışlar beklenmektedir.

2005 yılında Rusya toplam hazır giyim pazarında % 12 pazar payına sahip olan çocuk giyim segmenti, payını 2010 yılında % 18’e çıkarırken, 2014 yılında ise bu oranın % 20’ye ulaşması beklenmektedir.

RBK tarafından yapılan hesaplamalara göre ise, araştırılan pazarda erkek giyim eşyaları diliminin hacmi 9 - 9,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Erkek giyim eşyalarının satış hacmi, farklı değerlendirmelere göre parasal bazda yıllık %20-30 artmaktadır.

Rusya'da iç giyim pazarı ise, toplam giyim eşyaları cirosunun %10'unu teşkil eder ve 2,5-3,0 milyar dolar hacminde olup yıllık %10-12 oranlarında büyümektedir.

Öte yandan, Rusya Hükümetinin, özellikle ithal ürünler ile rekabet etmekte sıkıntı çeken tekstil ve hazır giyim sektörlerine ciddi destekler sağlamayı planladığı bildirilmektedir. Rus tekstil ve giyim sanayinin desteklenmesi için hükümetin almayı planladığı tedbirler arasında ithal taklit ürünlerle daha sıkı mücadele, yerli firmaların reklam kampanyalarına teşvik ile yerli işletmelerin elektrik ve enerji maliyetlerine indirim yer almaktadır.

Aynı konuda Rusya Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan güncel açıklamaya göre de hükümet başta hazır giyim ve konfeksiyon sektörü olmak üzere hafif sanayi kollarına verdiği desteği 2013 yılında artırarak sürdürmeyi planlamaktadır. Bakanlık açıklamasına göre hedeflerinin Rus hazır giyim ve konfeksiyon pazarının % 50'sinin yerli üretimle karşılanması olduğu belirtilerek 2013 yılında söz konusu sektörler için 36,9 milyon dolar değerinde devlet desteği sağlanmasının öngörüldüğü ifade edilmektedir.

Öte yandan, Rus Hükümeti'nin tekstil ve hazır giyim sektörlerine 2013 yılında vermeyi öngördüğü destek paketinde okullara zorunlu üniforma uygulaması getirilerek bu üniformaların da yerli üretimle karşılanmasının yanı sıra yerli sanayi kuruluşlarına iş kıyafetlerini yerli üreticilerden temin etme zorunluluğu getirme gibi uygulamaların da yer alacağı da iddia edilmektedir.

Rusya Giyim Pazarındaki Trendler

"Step by Step" adlı pazar araştırma kuruluşunca yayımlanan 'Rusya Giyim Pazarının Analizi' adlı rapora göre, Rusya'da giyim eşyalarının gölge üretiminin ve kaçak ithalatın hacmi toplam pazar hacminin yaklaşık %50'sini oluşturmaktadır. Giyim eşyası pazarında kârlılık oranı eskisi gibi yüksek seviyede kalmaya devam etmektedir. Bu kârlılığı, son yıllarda kışın fiyat savaşları ve artan rekabet dolayısıyla diğer pazarlarda görmek mümkün değildir.

Son zamanlarda giyim pazarının ana trendi, bölgesel pazarların aktif bir şekilde keşfedilmesi ile kendisini göstermektedir. Pazarların sayısında yavaş bir azalma ve yerini modern ticaret şekillerinin alması (örneğin kitlesel market tipi mağazalar) gözlemlenmektedir. Tüketicilerin belirli markalara ve ürünlerin kalitesine yönelmesi artış göstermektedir. Gelecekte de marka faktörü etkisinin güçleneceği tahmin edilmektedir.

Şu anda giyim eşyalarına yönelik talep artış halindedir. Tüketici pazarı, özellikle Rusya'da imal edilmeyen ürün grubunda yabancı üreticilerin ürünlerine karşı artan talebi dikkate almak suretiyle oluşturulmaktadır. Yabancı firmalar iç pazarda varlıklarını aktif bir şekilde genişletmektedirler.

Son yıllarda en çok gelişme gösteren Rus şirketleri erkek giyim üreticileridir. Pazarda en çok talep gören ürünler ise erkek takım elbiseleridir. Aynı zamanda, son yıllarda çocuk takım elbiselerine olan talep de artmıştır. Piyasa analistleri bu artışı bir çok okulun zorunlu üniforma uygulamasına geçişiyle açıklamaktadır.

Rusya'da uygun fiyata marka giyim pazarı gelişmektedir. Bu durum, yerli giyim perakendecilerine Batı markalarıyla rekabet etme şansı doğurmakta ve tekstil ve konfeksiyon sanayiinin krizden çıkması için olanak sağlamaktadır.

Giyim perakendeciliği segmentindeki ana eğilimler aşağıdaki gibidir:

- Küçük multi-brand perakendecilerin büyük ağlar tarafından satın alınması;
- Dünya giyim üreticilerinin mono-brand mağazalarının sayısının artması;
- Ortalama mağaza alanlarının artması;
- Farklı demografik segmentlere yönelmeler;
- Bayilikle çalışan ağların gelişmesi
- Dar alanlarda uzmanlaşmış ağların gelişmesi.

Moskova, fiyat ve miktar bakımından, ve ayrıca, faaliyet gösteren mağazaların sayısı ve söz konusu mağazaların pazara girme hızı bakımından giyim eşyası perakende ticaretinde liderliğini korumaktadır. Bu alanda Rusya'nın başkenti dünyanın çoğu kentlerini geçmektedir. Moskova'nın payının tüm pazarın %40'ı olduğu tahmin edilmektedir. Bir diğer lider de %17 ile St. Petersburg'dur. Fakat yeni pazar akımı aktif bölgesel genişleme yönünde ve neredeyse tüm önde gelen oyuncular bölgesel perakende zincirleri açmakta ya da lisanslı bayilikler sunmaktadır.

Uzmanların görüşüne göre, birkaç yıl içerisinde Moskova giyim pazarının doygunluk noktasına gelmesi beklenmektedir ve buna bağlı olarak, perakendecilerin Rusya'nın yüksek tüketim seviyesine sahip diğer bölgelerine girmesi özellikle karlı olacaktır.

Pazarın en önemli sorunlarından birisi, ürünlerin yüksek fiyatıdır. Modayı sıkı bir şekilde takip edenler, Moskova'ya ve taşraya göre aynı eşyanın iki katı kadar daha ucuz fiyatla Paris'te almanın mümkün olduğunu söylerler. Böylece, başkent sadece moda değil ürünün fiyatına da renk katar. Bunun en büyük nedeni, moda mağazaların toplandığı Moskova'nın merkezinde kiralık mağaza ve dükkan sayısının yeterli olmamasıdır.

Öte yandan, Rusya ve Doğu Avrupa'da tekstil ve hazır giyim sektörlerinde meydana gelen gelişmelerle ilgili düzenli olarak yayınlanan Textiles Eastern Europe adlı derginin Şubat 2011 sayısında yer alan bir yazıda, Rusya Resmi İstatistik Kurumu Rosstat tarafından yapılan bir açıklamaya göre, Rusya

genelinde satılan giyim eşyası ve ayakkabı ürünlerinin yaklaşık yarısı semt pazarları ve açık hava pazarlarında satılmaktadır.

Rus tüketicilerinin açık hava pazarları ve semt pazarlarını ana cadde ve AVM'lerde yeralan marka mağazalarına tercih etmelerinin en büyük nedeni ise aradaki büyük fiyat farkı olarak açıklanmaktadır. Açık hava pazarları ile semt pazarlarında giyim eşyası ve ayakkabı ürünlerinin ucuza satılmasının en büyük nedeni ise çok büyük bölümünün ünlü markaların taklit ürünleri olmasından ileri gelmektedir. Uzmanlar bu durumun kalıcı olmadığını, piyasa yerine oturdukça zamanla giyim tüketiminin açık hava ve semt pazarlarından daha çok anacadde ve AVM'lerde yeralan kayıtlı mağazalara kayacağını belirtmektedirler.

Rus ekonomisinin en önemli sorunlarından biri olan büyük bölümü Uzakdoğu kaynaklı taklit ürünlerin 2009 yılında % 24 arttığı ve Rusya genelinde yapılan 30,6 milyar dolar değerindeki toplam perakende satışların % 6'sına denk geldiği belirtilmektedir.

Yine Textiles Eastern Europe Şubat 2011 sayısında yeralan diğer bir yazıda ise, Rusya giyim pazarının krizin etkisinden kurtulduğu, satış kanalları arasında en büyük artışın ise e-ticaret yoluyla internet üzerinden satışlarda yaşandığı belirtilmektedir.

Öte yandan, kriz döneminde diğer satış kanallarından yapılan giyim ürünü satışları düşerken, internet üzerinden yapılan satışlar kriz döneminde bile az da olsa artmaya devam etmiştir. Bunda en büyük etkenin Rusya genelinde internet kullanıcı sayısının son yıllarda hızla artmasının yanı sıra tüketicilerin online satışlara olan güveninin gelişmesinin de rol oynadığı belirtilmektedir.

Lojistik ve Altyapı

Rusya Federasyonu yaklaşık 17 milyon km² yüzölçümü ve 140 milyon nüfusuyla tüm ürün grupları için önemli ve büyük bir pazar konumundadır.

Ülkenin geniş bir coğrafyaya yayılması lojistik sorunlarını da gündeme getirmekte ve tüketim merkezlerine yakın yerlerdeki yatırımları cezbetmektedir. Moskova, St. Petersburg ve Rostov Bölgesi üretim ve dağıtım kanallarına yönelik yatırımların arttığı bölgeler olarak ön plana çıkmaktadır.

İstatistiklerdeki büyüklüklerden Rusya Federasyonu'nun ulaşım altyapısının geliştiği izlenimi edinilse de, mevcut alt ve üst yapıların eski ve demode oldukları ve coğrafyanın genişliği dikkate alındığında ulaşım altyapısına önemli yatırımlar yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Ülkenin çok geniş bir coğrafya üzerinde olması nedeniyle, ulaşım özellikle demiryolu ağları ile sağlanmış durumdadır. Havayolu ulaşımı da

coğrafyanın gerektirdiği ölçüde gelişmiştir, ancak eskimiş terminal binaları ve uçaklar ile hizmet üretilmeye çalışılmaktadır. Ülkenin başlıca havalimanları Moskova, Petersburg, Kazan, Yakuts ve Vladivostok'tur.

Karayolu ulaşımında ise, gerek yük gerek yolcu taşımacılığı fazla tercih edilmemektedir. Özellikle ülkenin doğusunda altyapı yetersizliği bulunmaktadır. Transavasya otoyolu projesi ile doğu-batı karayolu ulaşımının geliştirilmesi planlanmaktadır.

Türkiye'den Rusya Federasyonu'na yapılan taşımalar çoğunlukla karayolu, denizyolu ve demiryolu üzerinden gerçekleştirilmekte olup Rusya'ya yönelik yapılan nakliyelerde ağırlıklı olarak inşaat malzemeleri, makineler, ev tekstili ve gıda ürünlerinin taşındığı görülmektedir. Bu yollarda en çok kullanılan güzergahlar ve süreleri şöyledir;

- Karayolu: Kapıkule'den çıkan tırlar Bulgaristan – Romanya – Ukrayna – Rusya güzergahında ilerlemektedirler. Moskova'ya varış 6 gün almaktadır. Bazen de Sarp ve Gürbulak'tan çıkış yapılmaktadır, ama bu güzergahlarda Çeçenistan ve Gürcistan'la Rusya'nın yaşadığı sorunlar nedeniyle güvenlik endişesi olduğundan çıkış sayısı çok azdır.
- Denizyolu (Ro-Ro): Samsun'dan Novorossiysk, Zonguldak'tan Kırım (Skadovsky ve Yevpatorya) ve Trabzon'dan Sochi (daha çok sebze gönderimi yapılıyor) güzergahları takip edilmektedir. Gemi bekleme süreleri uzayabildiğinden, maliyet azalmak yerine artabilmektedir.
- Demiryolu: Daha çok konteynırların trene yüklenmesi şeklinde olup, Odesa ve Novorossiysk'e gitmektedir. Bu taşıma yönteminde varış yaklaşık 30 günü bulabilmektedir. Dolayısıyla gıda ürünü ve moda bağlı ürünlerin nakliyesi için tercih edilen bir yöntem değildir.

Rusya Federasyonu ekonomisinin en canlı olduğu şehir hiç şüphesiz, yaklaşık 13 milyon nüfusa sahip olan, başkent Moskova'dır. Ülkemizden gönderilen malların büyük bölümünün varış noktası da (yaklaşık % 85) bu şehir olmaktadır. Federasyon içindeki dağılım bu şehirden sonra Rus şirketleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Diğer önemli varış noktaları ise Ufa, Kazan, St. Petersburg şeklinde sıralanabilir.

Rusya İş Kültürünün Temel Noktaları

Rusya'nın zengin kültürel kimliği, tarihinden gelen yansımalar ve geniş coğrafyasının etkisiyle şekillenmiştir. Rusya Federasyonu ile başarılı bir şekilde iş yapmanın en önemli şartlarından birisi de Rusya sosyal ve iş kültürünü anlamak ve buna uygun davranışlar sergilemektir. Rusya pazarında başarılı olmak için dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıda özetlenmektedir.

Çalışma Uygulamaları

- Ruslar için bir iki dakikalık gecikme çok önemli değildir; ancak, randevularınıza zamanında gelmenizi ve dakik olmanızı beklerler.
- İletişim kurmak için son dönemde çoğunlukla e-posta kullanımını tercih edilir.
- Rusya'ya bir iş ziyaretine gitmeden önce, ticaret yapmayı planladığınız firmayı ticari amaçlarınız ve iş teklifiniz hakkında bilgilendirmeniz beklenmektedir.
- Yazılı dokümanlar ve imzalanmış belgeler, Rusya'da iş yapmak için gereklidir. İmzalı olmayan belgelere genellikle güvenmezler.

İş İlişkileri

- Kişisel ve samimi iletişim iş hayatının bir parçasıdır.
- İş toplantılarında fiziksel temas, örneğin omuza dokunma (veya sarılma gibi) olumlu bir işarettir.
- Anlaşmazlık (ihtilaf) halinde resmi bir tutum içine girmekten kaçınınız ve unutmayınız ki Ruslar daha kişisel bir yolla size yanıt vereceklerdir.

İş Uygulamaları

- Kartvizit kullanılması son derece gereklidir. Kartvizitin bir tarafının Türkçe, diğer tarafının Rusça olması yararlı olacaktır.
- Sunumlar açık ve net, anlaşılması kolay olmalıdır. Önemli olan sizin bilgi birikiminiz, profesyonelliğiniz ve uzmanlığınızdır.
- Temel bir çok konu ofis dışında konuşulsa da, nihai uzlaşma ve anlaşma ofiste yapılır.
- Genellikle, toplantı başlarken, organizasyonun başkanı görüşmeyi başlatır, girişi yapar ve daha sonra önem sırasına göre diğer konuşmacılar konuşurlar.

İhracatçılar için Pratik Bilgiler ve Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Rusya'da bankalar hafta içi 10.00-18.00 arasında açık olmaktadır. Ayrıca döviz büroları da çok yaygındır. Buralarda dolar ve euro rahatlıkla bozdurulabilmektedir.

- Rusya Federasyonu için vize almak bazen uzun sürebilir. Bu nedenle, seyahatten makul bir süre önce vize alınmalıdır.
- Rusya'da İngilizce yaygın kullanılmadığından iş görüşmelerinde tercüman bulundurmakta yarar vardır.
- Moskova'da konaklama oldukça pahalıdır. Yer bulmak bazen zor olabilir. Bu nedenle, önceden rezervasyon yapmakta yarar vardır.
- Rusya Federasyonu'nda başlıca resmi tatil günleri: 1-2 Ocak yeni yıl; 1-2 Mayıs İşçi ve Bahar İlk bayramı ve 12 Haziran bağımsızlık günüdür.
- Selamlaşırken ve ayrılırken eldivenleri çıkararak el sıkışılması ve göz teması kurulması uygundur.
- Bayanlara soy isimleri ile hitap edilmesi tavsiye edilir.
- İşle ilgili konularda konuşmaya başlamadan önce kısaca sohbet edilmesinde yarar vardır.
- Eller cepte olarak ayakta durmak kabalık olarak görülmektedir.
- Firmanızı ya da ülkenizi, şehrinizi, iş yaptığınız sektörü sembolize eden bir hediye verilmesi uygundur.
- Duyguları ve heyecanı ifade etmekten çekinmemek gerekir.
- Kalabalık bir ortamda bir kişiyi överek onu ödüllendirmek uygun olmaz. Bu durum şüphe ile karşılanabilir veya kıskançlığa sebep olabilir.
- Sokak satıcılarından ve herhangi bir ofisi olmaksızın sadece cep telefonu ile iş yapmaya çalışan kişilerden uzak durmaya özen gösterilmelidir.
- Ticari partnerini tanıma, karar alma ve pazarlık genellikle akşam yemeğinde yapılır. Dışarıda yemek yemek ve bir şeyler içmek için yapılan daveti geri çevirmek uygun olmaz.

II. RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Rusya 2011 yılı itibariyle 762 milyar doların üzerinde bir dış ticaret hacmine sahiptir. 2011 yılında genel ihracat 478 milyar dolar, genel ithalat ise 284,7 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Bir önceki yıla göre Rusya'nın genel ihracatı % 19,5, genel ithalatı ise % 14,5 oranında artmıştır.

2007 yılından 2011 yılına kadar Rusya'nın dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda izlenebilir:

RUSYA'NIN GENEL DIŞ TİCARETİ				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	352.266.399	-	199.725.955	-
2008	467.993.955	32,9	267.051.244	33,7
2009	301.796.059	-35,5	170.826.590	-36,0
2010	400.100.000	32,6	248.700.000	45,6
2011	478.009.197	19,5	284.736.888	14,5

Kaynak: Trademap

En Çok İhraç Edilen Ürünler

2011 yılında Rusya'nın en fazla ihraç ettiği ürünler % 59,1'lik payı ile Fasil 27 kapsamındaki mineral yakıtlar ve mineral yağlar, Fasil 72 kapsamındaki demir ve çelik, Fasil 31 kapsamındaki gübreler, Fasil 71 kapsamındaki tabii inciler, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar ile kıymetli metaller ve bunlardan mamul eşya ve Fasil 28 kapsamındaki inorganik kimyasallar, kıymetli metallerin, radyoaktif elementlerin, nadir toprak metallerinin ve izotoplarının organik veya inorganik bileşikleridir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER			
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2011			
Birim: 1000 \$			
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR	282.391.913	59,1
72	DEMİR-ÇELİK	21.984.917	4,6
31	GÜBRELER	10.078.135	2,1
71	TABİİ İNCİLER, KIYMETLİ VEYA YARI KIYMETLİ TAŞLAR İLE KIYMETLİ	9.583.397	2,0
28	İNORGANİK KİMYASALLAR	7.892.298	1,7
TOPLAM		478.009.197	100

En Çok İthal Edilen Ürünler

Rusya'nın en çok ithal ettiği ürünlerin başında Fası 84 kapsamındaki kazanlar ve makineler gelmektedir. Fası 85'de yer alan elektrikli makina ve cihazlar, Fası 87 kapsamındaki motorlu kara taşıtları, Fası 30 kapsamındaki eczacılık ürünleri ve Fası 39 kapsamındaki plastik ve mamulleri diğer en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER			
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2011			
Birim: 1000 \$			
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZANLAR, MAKİNALAR	51.681.164	18,2
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	37.864.137	13,3
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI	30.932.125	10,9
30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	13.184.447	4,6
39	PLASTİK VE MAMULLERİ	10.068.894	3,5
	TOPLAM	284.736.888	100

Kaynak: Trademap

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

2011 verilerine göre Rusya'nın en çok ihracat yaptığı ülke Hollanda'dır. Türkiye ise sekizinci sırada yer almaktadır.

Rusya'nın en çok ihracat yaptığı ilk 20 ülkeye toplam ihracatının % 68,7'si yönelmiş durumdadır. 2011 yılında Rusya'nın Türkiye'ye ihracatı % 25,8 oranında azalarak 15,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Rusya'nın toplam ihracatı içerisindeki payı % 3,2 olarak hesaplanmaktadır.

2011 yılında Rusya'nın en çok ihracat yaptığı ilk 20 ülke listesindeki ülkelerden Almanya, Ukrayna, Türkiye, Finlandiya, İngiltere ve Fransa haricindeki 14 ülkeye yaptığı ihracatın bir önceki yıla kıyasla % 2,2 ile % 157,1 arasında değişen oranlarda arttığı anlaşılmaktadır. Öte yandan Rusya'nın yukarıda sıralanmakta olan altı ülkeye yönelik ihracatı % 1 ile % 25,8 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

Rusya'nın en fazla ihracat yaptığı ilk 20 ülke ile bu ülkelerin paylarına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda görülebilir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim: 1000 \$	2010	2011	DEĞİŞİM %	PAY %
HOLLANDA	53.962.000	61.224.549	13,5	12,8
ÇİN	20.327.000	34.707.648	70,7	7,3
İTALYA	27.301.252	27.902.351	2,2	5,8
ALMANYA	25.103.000	22.959.632	-8,5	4,8
POLONYA	14.936.000	21.194.456	41,9	4,4
UKRAYNA	23.114.000	18.125.020	-21,6	3,8
ABD	12.466.997	16.028.470	28,6	3,4
TÜRKİYE	20.377.000	15.110.762	-25,8	3,2
JAPONYA	12.833.000	14.316.990	11,6	3,0
GÜNEY KORE	10.424.000	13.342.633	28,0	2,8
FİNLANDİYA	12.167.000	11.700.624	-3,8	2,4
İSVİÇRE	8.745.484	11.385.278	30,2	2,4
İNGİLTERE	11.311.000	11.198.015	-1,0	2,3
FRANSA	12.440.428	10.851.521	-12,8	2,3
BELÇİKA	4.929.000	7.478.617	51,7	1,6
LETONYA	5.529.890	6.823.359	23,4	1,4
MACARİSTAN	5.289.000	6.606.781	24,9	1,4
İSPANYA	4.048.529	6.115.515	51,1	1,3
LİTVANYA	2.255.557	5.798.771	157,1	1,2
SLOVAKYA	4.544.000	5.655.093	24,5	1,2
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	292.104.137	328.526.085	12,5	68,7
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	96,8	68,7	-29,0	0,0
DÜNYA TOPLAMI	301.796.059	478.009.197	58,4	100,0

Kaynak: Trademap

En Çok İthalat Yapılan Ülkeler

2011 yılında Rusya'nın en çok ithalat yaptığı ülkelerin başında, Çin gelmektedir. Çin'in Rusya'nın toplam ithalatı içerisindeki payı % 16,9 olarak hesaplanmaktadır. 2011 yılında Rusya'nın Çin'den ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 23,6 oranında artmış ve 48,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Almanya (payı % 13,2) , Ukrayna (payı % 7), Japonya (payı % 5,3) ve İtalya (payı % 4,7) Çin'in ardından Rusya'nın ithalatı içerisinde önemli pay sahibi olan ülkeler olarak sıralanmaktadır.

Türkiye, Rusya'nın en fazla ithalat yaptığı 11. ülke olarak sıralanmaktadır. Rusya'nın Türkiye'den yaptığı ithalat değeri 2011 yılında bir önceki yıla kıyasla % 30,7 oranında artarak 4,9 milyar dolar seviyesinden 6,4 milyar dolar düzeyine yükselmiştir. Bu ithalat değeri ile Türkiye'nin Rusya'nın toplam ithalatı içerisindeki payı % 2,2 olarak hesaplanmaktadır.

2011 yılında Rusya'nın en çok ithalat yaptığı ilk 20 ülke listesindeki ülkelere Fransa haricindeki 19 ülkeden yaptığı ithalatının bir önceki yıla kıyasla % 6,1 ile % 56,9 arasında değişen oranlarda arttığı anlaşılmaktadır. Öte yandan aynı dönemde Fransa'dan yapılan ithalat % 2,6 oranında azalmıştır.

Rusya'nın en fazla ithalat yaptığı 20 ülkeye ait veriler, yukarıdaki tabloda yer almaktadır.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim: 1000 \$	2010	2011	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN	39.032.604	48.226.424	23,6	16,9
ALMANYA	26.707.000	37.453.072	40,2	13,2
UKRAYNA	14.041.000	20.008.053	42,5	7,0
JAPONYA	10.300.338	15.000.485	45,6	5,3
İTALYA	10.041.318	13.359.304	33,0	4,7
ABD	11.231.375	12.895.367	14,8	4,5
GÜNEY KORE	7.271.000	11.584.357	59,3	4,1
FRANSA	10.124.793	9.857.699	-2,6	3,5
İNGİLTERE	4.572.000	7.172.393	56,9	2,5
POLONYA	5.824.204	6.649.996	14,2	2,3
TÜRKİYE	4.878.062	6.373.450	30,7	2,2
HOLLANDA	4.441.000	5.921.007	33,3	2,1
FINLANDIYA	4.585.000	5.670.303	23,7	2,0
ÇEK CUMHURİYETİ	2.916.000	4.476.983	53,5	1,6
BREZİLYA	4.081.000	4.378.710	7,3	1,5
İSPANYA	3.032.991	4.304.142	41,9	1,5
BELÇİKA	3.266.000	4.121.361	26,2	1,4
İSVEÇ	2.850.000	4.035.024	41,6	1,4
MACARİSTAN	3.142.000	3.333.017	6,1	1,2
AVUSTURYA	2.457.000	3.093.875	25,9	1,1
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	174.794.685	227.915.022	30,4	80,0
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	70,3	80,0		
DÜNYA TOPLAMI	248.700.000	284.736.888	14,5	100,0

Kaynak: Trademap

III. RUSYA'NIN TEKSTİL VE KONFEKSİYON DIŞ TİCARETİ

Rusya'nın Tekstil ve Konfeksiyon Dış Ticareti

2010 yılında % 5,2 oranında artan Rusya tekstil ürünleri ihracatı, 2011 yılında bir önceki yıla kıyasla % 6,5 oranında artarak 258,5 milyon dolar olmuştur.

Rusya'nın tekstil ürünleri ithalatı ise 2009 yılında bir önceki yıla kıyasla % 16,9 oranında azalmış, 2010 yılında % 25,6 , 2011 yılında ise % 22,5 oranında artmıştır. Üstüste iki yıl boyunca artan ithalat neticesinde 2009 yılında 2,1 milyar dolara gerilen Rusya'nın tekstil ürünleri ithalatı 2011 yılında 3,3 milyar dolar olmuştur.

RUSYA'NIN TEKSTİL İHRACATI VE İTHALATI				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM
2008	277.047	-	2.549.944	-
2009	230.723	-16,7	2.119.081	-16,9
2010	242.631	5,2	2.661.743	25,6
2011	258.464	6,5	3.261.033	22,5

Kaynak: Trademap

2011 yılında dünyada en fazla tekstil ithalatı yapan ilk 10 ülke ile bu ülkeler içinde Rusya'nın yeri ve dünya tekstil ithalatındaki payı, aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

2011 yılı verilerine göre Rusya'nın, dünya tekstil ithalatından aldığı pay % 1,3 olarak hesaplanmaktadır.

DÜNYA TEKSTİL ÜRÜNLERİ* İTHALATÇILARI ARASINDA RUSYA FEDERASYONU 2011		
ÜLKE	İTHALAT -	% PAY
ÇİN	33.468.106	13,3
ALMANYA	12.007.826	4,8
ABD	11.974.381	4,7
VIETNAM	11.552.171	4,6
HONG KONG	10.775.609	4,3
İTALYA	10.703.967	4,2
TÜRKİYE	10.386.662	4,1
ENDONEZYA	8.086.516	3,2
MEKSİKA	6.348.727	2,5
GÜNEY KORE	6.337.545	2,5
İLK 10 ÜLKE TOP.	121.641.510	48,2
RUSYA FEDERASYONU	3.261.033	1,3
DÜNYA TOPLAMI	252.465.774	100,0

Kaynak: Trademap

* Fasıl 57 hariç, Fasıl 50 ile 60 (dahil) arası dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Rusya'nın hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 2009 yılında 2008 yılına kıyasla % 22,3 oranında azalmış olmasına rağmen 2010 yılında % 2, 2011 yılında ise % 8,4 oranında artmıştır. Rusya'nın 2011 yılı hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 141,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

RUSYA'NIN HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1000 \$				
YILLAR	HAZIRGIYIM İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	HAZIRGIYIM İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2008	164.420	-	4.924.006	-
2009	127.721	-22,3	4.217.302	-14,4
2010	130.228	2,0	6.274.080	48,8
2011	141.182	8,4	7.647.991	21,9

Kaynak: Trademap

Öte yandan Rusya'nın hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı 2009 yılında 2008 yılına kıyasla % 14,4 oranında azalmıştır. İthalatta kaydedilen bu düşüş 2010 yılında yerini bir önceki yıla kıyasla % 48,8 oranında artışa bırakmıştır. 2011 yılında Rusya'nın hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 21,9 oranında artarak 7,7 milyar dolara tırmanmıştır.

2011 yılında dünyada en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı gerçekleştiren ilk 10 ülke ve Rusya'nın yeri ve toplamda aldığı pay, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

DÜNYADA EN ÇOK HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İTHALATI YAPAN İLK 10 ÜLKE VE DÜNYA TOPLAMINDAKİ PAYLARI 2011		
ÜLKE	İTHALAT -	% PAY
ABD	93.980.133	21,1
ALMANYA	42.280.359	9,5
JAPONYA	34.884.470	7,8
İNGİLTERE	27.101.000	6,1
FRANSA	25.450.036	5,7
İTALYA	18.946.497	4,3
İSPANYA	17.071.720	3,8
HONG KONG	16.475.019	3,7
HOLLANDA	13.092.200	2,9
BELÇİKA	10.023.009	2,3
İLK 10 ÜLKE TOP.	299.304.443	67,3
RUSYA FEDERASYONU	7.647.991	1,7
DÜNYA TOPLAMI	444.964.859	100,0

Tablo'da Rusya Federasyonunun 2011 yılında dünya hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında 12.sırada yer aldığı ve % 1,7 gibi önemli bir paya sahip olduğu görülmektedir.

En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler

Rusya Federasyonu'nun en fazla tekstil ithalatı yaptığı ilk beş ülke, Çin, Türkiye, Özbekistan, Almanya ve Güney Kore olarak sıralanmaktadır. Türkiye, Rusya'nın en fazla tekstil ithal ettiği ülkeler arasında 478,5 milyon dolarlık ithalat değeri ve % 14,7'lik pay ile ikinci sıradadır.

2010 ve 2011 yıllarına ait ithalat rakamları, yıllık değişim oranları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

RUSYA'NIN EN ÇOK TEKSTİL İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$				
	2010	2011	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN	748.212	1.015.400	35,7	31,1
TÜRKİYE	396.566	478.488	20,7	14,7
ÖZBEKİSTAN	205.213	311.231	51,7	9,5
ALMANYA	142.083	166.140	16,9	5,1
GÜNEY KORE	125.947	144.788	15,0	4,4
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	1.618.021	2.116.047	30,8	64,9
İLK 5 ÜLKENİN TOP. PAYI	60,8	64,9		
DÜNYA TOPLAMI	2.661.743	3.261.033	22,5	100

Kaynak: Trademap

2007 yılında Rusya'nın en büyük tekstil tedarikçisi olan Türkiye 2008 yılından sonra bu konumunu Çin'e kaptırmıştır.

Rusya'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri

2011 yılında Rusya'nın ithal ettiği tekstil ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 54 07 GTİP başlıklı sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünler; 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat, 52 05 GTİP başlıklı pamuk ipliği, 56 03 GTİP başlıklı dokunmamış mensucat ve 52 01 GTİP başlıklı pamuk olarak sıralanmaktadır.

2011 yılında Rusya'nın en çok ithal ettiği ilk 5 ürünün ithalat değerleri ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ TEKSTİL ÜRÜNLER			
2011			
Birim 1000 \$			
DORTLÜ GTİP NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
5407	SENTETİK FİLAMANT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	299.575	9,2
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	232.211	7,1
5205	PAMUK İPLİĞİ	215.772	6,6
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA LAMİNE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	192.543	5,9
5201	PAMUK (KARDESİZ, TARANMAMIS)	184.675	5,7
	RUSYA TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	3.261.034	100

Kaynak: Trademap

En Çok Hazırgiyim ve Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler

2011 yılı rakamları itibariyle Rusya'nın en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği ilk 10 ülke Çin, Türkiye, İtalya, Bangladeş, Hindistan, Vietnam, Almanya, Özbekistan, Kırgızistan ve Polonya olarak sıralanmaktadır.

RUSYA'NIN EN ÇOK HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$				
	2010	2011	DEĞİŞİM %	PAY %
ÇİN	3.355.015	3.890.058	15,9	50,9
TÜRKİYE	474.234	556.821	17,4	7,3
İTALYA	423.153	491.078	16,1	6,4
BANGLADEŞ	153.316	284.379	85,5	3,7
HİNDİSTAN	133.854	220.585	64,8	2,9
VİETNAM	110.885	183.405	65,4	2,4
ALMANYA	211.149	172.802	-18,2	2,3
ÖZBEKİSTAN	120.861	161.830	33,9	2,1
KIRGIZİSTAN	179.280	154.912	-13,6	2,0
POLONYA	77.505	105.349	35,9	1,4
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	5.239.252	6.221.219	18,7	81,3
İLK 10 ÜLKENİN TOP. PAYI	83,5	81,3		
DÜNYA TOPLAMI	6.274.080	7.647.991	21,9	100

Kaynak: Trademap

Türkiye 556,8 milyon dolarlık ihracat değeri ve % 7,3'lük pay ile Rusya'nın en büyük ikinci hazır giyim ve konfeksiyon tedarikçisi olarak sıralanmaktadır.

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere Rusya'nın hazır giyim ve konfeksiyon ithalatındaki en büyük tedarikçisi 3,9 milyar dolarlık ihracatı ile Çin Halk Cumhuriyeti'dir. 2011 yılında Rusya'nın bu ülkeden yaptığı ithalat 2010 yılına kıyasla % 15,9 oranında artmıştır. Çin'in pazar payının % 50,9 gibi çok yüksek bir oranda olması Rus hazır giyim ve konfeksiyon pazarındaki Çin ağırlığını açık bir biçimde ifade etmektedir.

2011 yılında ülkemizden Rusya'ya yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı % 17,4 oranında artmış ve 556,8 milyon dolara yükselmiştir.

Rusya'nın En Çok İthalatını Yaptığı Hazırgiyim ve Konfeksiyon Ürünleri

2011 yılında Rusya'nın ithal ettiği hazır giyim ve konfeksiyon ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 6204 GTİP başlıklı kadınlar ve kız çocukları için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçalı tulumlar, kısa pantolonlar ve şortları ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünler; 6110 G.T.İ.P başlıklı kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler ve benzeri örme eşya; 6203 GTİP başlıklı erkekler ve erkek çocuklar için takım elbiseler, takımlar, blazerler, pantolonlar; 6109 G.T.İ.P başlıklı örme tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyaları ile 6202 GTİP başlıklı kadın /kız çocuk için dış giyimdir.

RUSYA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON ÜRÜNLERİ			
2011			
Birim 1000 \$			
DORTLÜ GTİP NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN TAKIM ELBİSELER, TAKIMLAR, CEKETLER, BLAZERLER, ELBİSELER, ETEKLER, PANTOLON ETEKLER, PANTOLONLAR, ASKILI VE ÜST ÖN PARÇALI TULUMLAR, KISA PANTOLONLAR VE ŞORTLAR (YÜZME KİYAFETLERİ HARİÇ):	1.011.418	13,2
6110	KAZAKLAR, SÜVETERLER, HIRKALAR, YELEKLER VE BENZERİ EŞYA (ÖRME) :	827.384	10,8
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBISE, CEKET VS.	557.371	7,3
6109	TİŞÖRTLER, FANİLALAR, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME)	552.804	7,2
6202	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN DİS GİYİM	543.536	7,1
	RUSYA TOPLAM KONFEKSİYON İTHALATI	7.647.988	100,0

Kaynak: Trademap

IV. TÜRKİYE – RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Rusya Federasyonu Genel Dış Ticareti

Türkiye'nin en yoğun ticari ilişkilerde bulunduğu ülkeler arasında yer alan Rusya Federasyonu'na 2011 yılında 6 milyar dolar değerinde ihracat ve bu ülkeden 23,6 milyar dolar değerinde ithalat yapılmıştır. Bu rakamlarla 2011 yılında Türkiye ile Rusya Federasyonu arasındaki ticaret hacmi (ihracat + ithalat) yaklaşık 30 milyar dolar olmuştur. İki ülke arasındaki ticaret Rusya lehine gelişme göstermektedir.

2012 yılının Ocak-Kasım döneminde ise Türkiye'den Rusya Federasyonu'na 6,2 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirilmiştir. 2011 yılının aynı dönemine göre Rusya'ya yapılan ihracat % 12,6 oranında artmıştır. Bu oran, anılan dönemde kaydedilen Türkiye genel ihracat artış oranından (% 14,3) düşük bir orandır. Dolayısıyla, Rusya Federasyonu'nun Türkiye genel ihracatındaki payı % 4,5'tan %4,4'e gerilemiştir.

Diğer yandan 2012 yılının Ocak – Kasım döneminde Rusya Federasyonu'ndan 24,1 milyar dolar değerinde ithalat yapılmıştır. Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat 2011 yılının aynı dönemine kıyasla % 12,8 artmıştır. Aynı dönemde Türkiye'nin genel ithalatı ise %1,6 gerilemiştir. Bu sebeple Rusya Federasyonu'nun Türkiye'nin genel ithalatı içerisindeki payı % 9,7'den %11,1'e yükselmiştir.

2012 yılının onbir aylık döneminde Türkiye'nin genel ihracatı 140 milyar dolar ve ithalatı 216,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya Federasyonu, ihracat yapılan toplam 242 ülke ve serbest bölge içerisinde, Almanya, Irak, İran, İngiltere ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin ardından 6. sıradadır. İthalat yapılan toplam 247 ülke ve serbest bölge arasında ise Rusya Federasyonu ilk sırada yer almaktadır. Çin Halk Cumhuriyeti, Almanya, ABD ve İtalya sırasıyla Rusya'yı izleyen ülkelerdir.

Genel ticarete paralel şekilde, Rusya Federasyonu tekstil ve konfeksiyon ticareti açısından da Türkiye için önemli bir partnerdir. 2011 yılında kaydedilen Rusya Federasyonu ile Türkiye arasındaki 30 milyar dolarlık toplam ticaret hacminin 1,3 milyar dolarlık kısmını, diğer bir deyişle oransal olarak % 4,4'lük bölümünü tekstil ve konfeksiyon ticareti oluşturmaktadır. 2012 yılının Ocak-Kasım döneminde ise iki ülke arasındaki 30,3 milyar dolarlık toplam ticaret hacminin 1,4 milyar dolarlık (%4,6'lık) kısmı, tekstil ve konfeksiyon ticaretinden kaynaklanmaktadır.

2012 yılı Ocak – Kasım dönemi itibarıyla Rusya Federasyonu, Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç ettiği ülkeler içerisinde 11.

sırada yer alırken, ülkemizin tekstil ihracatında pazar büyüklüğü açısından birinci sıradadır.

Türkiye'nin Rusya Federasyonu ile dış ticaretini, tekstil ve konfeksiyon ticareti ile birlikte değerlendiren bir tablo aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU TİCARİ İLİŞKİLERİ						
Birim: \$	2010 YILLIK	2011 YILLIK	DEĞİŞİM %	2011 OCAK - KASIM	2012 OCAK - KASIM	DEĞİŞİM %
RUSYA FEDERASYONU'NA İHRACAT	4.628.152.963	5.992.633.394	29,5	5.487.547.862	6.181.061.215	12,6
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	113.883.219.184	134.907.073.954	18,5	122.429.382.550	139.983.277.247	14,3
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	4,1	4,4		4,5	4,4	
RUSYA FEDERASYONU'NDAN İTHALAT	21.600.641.439	23.952.931.141	10,9	21.405.015.286	24.145.446.820	12,8
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	185.544.331.852	240.841.697.913	29,8	220.247.776.473	216.750.187.123	-1,6
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	11,6	9,9		9,7	11,1	
RUSYA FEDERASYONU'NA KONFEKSİYON İHRACATI	258.929.177	295.909.325	14,3	276.878.834	336.699.273	21,6
TÜRKİYE KONFEKSİYON İHRACATI	14.205.917.174	15.648.660.734	10,2	14.342.661.125	14.404.371.972	0,4
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	1,8	1,9		1,9	2,3	
RUSYA FEDERASYONU'NDAN KONFEKSİYON İTHALATI	286.572	1.345.213	369,4	261.979	1.323.342	405,1
TÜRKİYE KONFEKSİYON İTHALATI	2.704.270.671	3.165.676.376	17,1	2.970.717.337	2.341.415.558	-21,2
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	0,01	0,04		0,009	0,06	
RUSYA FEDERASYONU'NA TEKSTİL İHRACATI	813.432.455	1.004.028.913	23,4	926.817.381	1.060.422.806	14,4
TÜRKİYE TEKSTİL İHRACATI	6.352.784.994	7.707.384.326	21,3	7.070.946.421	7.124.465.118	0,8
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	12,8	13,0		13,1	14,9	
RUSYA FEDERASYONU'NDAN TEKSTİL İTHALATI	14.777.919	16.192.982	9,6	15.350.209	9.265.946	-39,6
TÜRKİYE TEKSTİL İTHALATI	9.079.066.534	10.386.750.480	14,4	9.641.982.738	8.035.472.798	-16,7
RUSYA FEDERASYONU'NUN PAYI %	0,2	0,2		0,2	0,1	

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

2001 yılından 2012 yılının Kasım ayı sonuna kadar Türkiye'den Rusya Federasyonu'na yapılan genel ihracat incelendiğinde, 2001 yılından 2008 yılına kadar % 16,7 ile % 46 arasında değişen oranlarda düzenli artışlar ve 2009 yılında küresel krizin etkisiyle % 50,6 düşüş kaydedildiği görülmektedir. 2010 yılında ise küresel ekonomik krizin etkilerinin atlatılmaya başlanması ile 2009 yılına kıyasla %44,5 oranında ihracat artışı olmuş, ihracatın artış eğilimi 2011 yılında da sürmüştür.

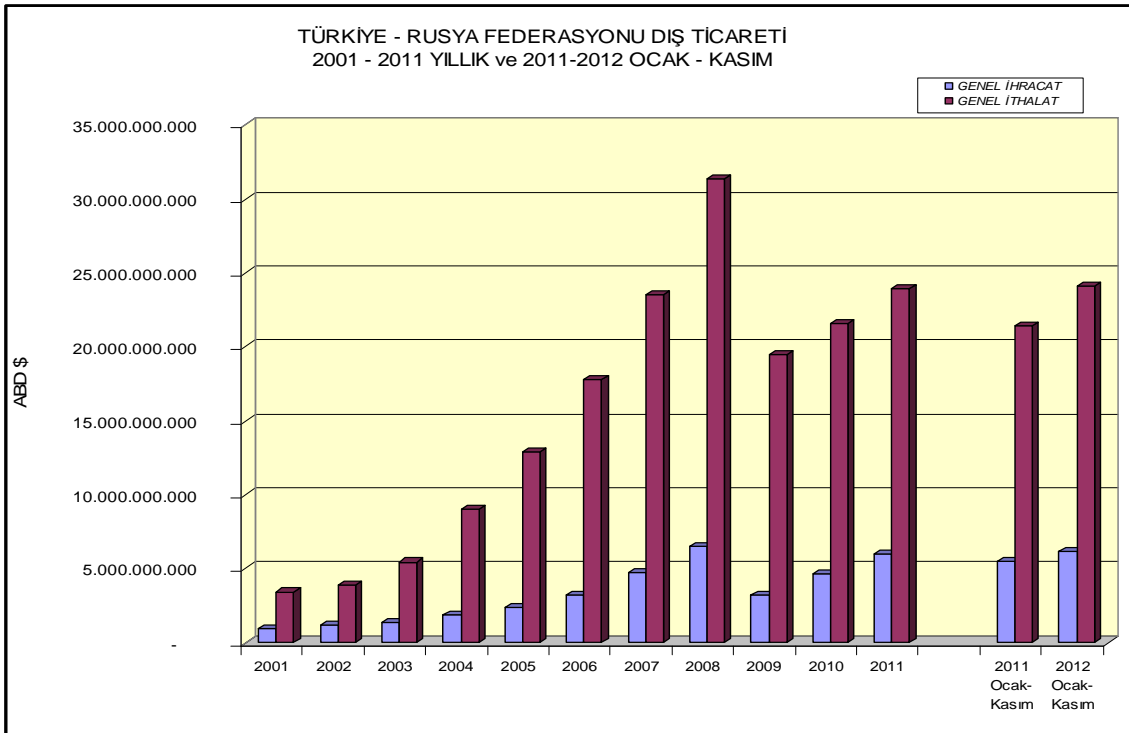
2001 yılında 924,1 milyon dolar olan ihracat, 2008 yılında on katına çıkarak 6,5 milyar dolara yükselirken, 2009 yılında 3,2 milyar dolara gerilemiş, 2010 yılından itibaren tekrar yükselişe geçerek 2011 yılı sonu itibariyle 6 milyar dolara çıkmıştır. 2001 yılından 2011 yılına kadarki onbir yıllık süreçte Rusya Federasyonu'na ortalama yıllık ihracat artış oranı %25 olarak hesaplanmaktadır.

2012 yılının Ocak – Kasım döneminde ise Rusya Federasyonu'na ihracat 2011 yılının aynı dönemine kıyasla %12,6 oranında artışla 6,2 milyar doları bulmuştur.

2001 yılından 2012 yılının Ocak–Kasım dönemi sonuna kadar Türkiye’den Rusya Federasyonu’na yapılan ihracat ile bu ülkeden yapılan ithalat ve yıllık değişimler, aşağıdaki tablo ve grafikte görülebilir.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU DIŞ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2001	924.106.727	-	3.435.672.619	-
2002	1.172.038.590	26,8	3.891.721.401	13,3
2003	1.367.590.908	16,7	5.451.315.438	40,1
2004	1.859.186.551	35,9	9.033.138.484	65,7
2005	2.377.049.944	27,9	12.905.619.879	42,9
2006	3.237.611.322	36,2	17.806.238.758	38,0
2007	4.726.853.152	46,0	23.508.494.288	32,0
2008	6.483.003.596	37,2	31.364.476.862	33,4
2009	3.202.397.525	-50,6	19.450.085.570	-38,0
2010	4.628.152.963	44,5	21.600.641.439	11,1
2011	5.992.633.394	29,5	23.952.931.141	10,9
2011 Ocak-Kasım	5.487.547.862		21.405.015.286	
2012 Ocak-Kasım	6.181.061.215	12,6	24.145.446.820	12,8

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

İthalat açısından bakıldığında, 2001 yılından 2008 yılına kadar Rusya Federasyonu'ndan ithalat sadece % 13,3 ile % 65,7 arasında değişen oranlarda artmıştır. 2009 yılında %38'lik bir düşüşün ardından, 2010 ve 2011 yıllarındaki artışlarla Rusya Federasyonu'ndan ithalat 23,6 milyar dolara yükselmiştir. 2001 yılından 2011 yılına ithalatın yıllık ortalama artış oranı % 24,9 olarak hesaplanmaktadır.

2012 yılının Ocak – Kasım döneminde ise, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan genel ithalatı 2011 yılının aynı dönemine göre % 12,8 oranında artışla 24,1 milyar dolara yükselmiştir.

Türkiye'nin Rusya Federasyonu'na ihracatı maddeler bazında incelendiğinde, 2012 yılının Ocak – Kasım döneminde en fazla ihraç edilen ürünün 87 03 GTİP başlıklı binek otomobilleri ve insan taşımaya mahsus araçlar olduğu anlaşılmaktadır. Bu ürün grubunda 2011 yılının aynı dönemine kıyasla %17,7 oranında bir düşüş görülmüş ve 365,1 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir. Ürün grubunun Rusya Federasyonu'na yapılan toplam ihracat içerisindeki payı % 5,9'dur.

En çok ihraç edilen diğer ürünler; %1,6 artış oranı ve 267,9 milyon dolar ihracat değeriyle 60 06 GTİP başlıklı diğer örme kumaşlar, %1,4 düşüşle 236,3 milyon dolar ihracat değeriyle 07 02 GTİP başlıklı taze, soğutulmuş domatesler, % 24,2'lik düşüş ve 179,6 milyon dolar ihracat değeri ile 08 05 GTİP başlıklı taze ve kurutulmuş turunçgiller ile %29,7 oranındaki artış ve 177, 7 milyon dolarlık ihracat değeriyle 54 07 GTİP başlıklı sentetik filament ipliklerden dokunmuş kumaşlar olarak sıralanmaktadır.

2012 yılının onbir aylık döneminde, ülkemizden Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubunun on beşinde ihracat %1,6 ile %1201,3 arasında değişen oranlarda artarken, beş ürün grubunda %1,4 ile %24,2 arasında düşüşler olmuştur.

Bu dönemde 87 07 GTİP başlıklı karayolunda kullanılan motorlu taşıtlar için karoseriler /şoför mahalleri dahil) kaydedilen % 1201,3'lük ihracat artış oranı ile ülkemizden Rusya Federasyonu'na ihraç edilen ürünler arasında ihracatı en yüksek oranda artan ürün olmuştur.

Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde 3 grup tekstil ürünü bulunmaktadır. Bunlar 60 06 GTİP başlıklı diğer örme kumaşlar, 54 07 GTİP başlıklı sentetik ipliklerden dokuma kumaşlar ile 60 04 GTİP başlıklı diğer örme mensucatıdır.

Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde hazır giyim ve konfeksiyon ürünü bulunmamaktadır.

TÜRKİYE'DEN RUSYA FEDERASYONU'NA GENEL İHRACAT					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012	TOPLAMDA
		OCAK - KASIM	OCAK - KASIM	DEĞİŞİM %	PAY %
8703	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE ESAS İTİBARIYLA İNSAN TAŞIMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ DİĞER MOTORLU TAŞITLAR (YARIŞ)	443.647.136	365.145.463	-17,7	5,9
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	263.683.586	267.878.823	1,6	4,3
0702	DOMATES (TAZE/SOĞUTULMUŞ)	239.657.733	236.304.250	-1,4	3,8
0805	TURUNÇGİLLER (TAZE/KURUTULMUŞ)	236.962.340	179.584.470	-24,2	2,9
5407	SENTETİK FİLAMANT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	136.981.784	177.677.797	29,7	2,9
8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLAR	99.562.628	167.070.481	67,8	2,7
7113	MÜCEVHERCİ EŞYASI VE AKSAMI (KIYMETLİ METALLERDEN VEYA KIYMETLİ METALLERLE KAPLAMA METALLERDEN)	120.573.196	164.305.903	36,3	2,7
7210	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YASSI HADDE MAMULLERİ, GENİŞLİĞİ 600 MM VEYA DAHA FAZLA OLANLAR (KAPLA)	33.610.089	161.565.150	380,7	2,6
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	161.539.661	154.939.726	-4,1	2,5
3917	PLASTİKTEN HORTUMLAR, BORULAR VE BAĞLANTI ELEMANLARI (MANŞON, NİPEL, DİRSEK, FLANŞLAR, VB.)	101.912.209	120.714.132	18,4	2,0
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	89.790.291	112.605.767	25,4	1,8
0806	ÜZÜMLER (TAZE/KURUTULMUŞ)	103.759.274	107.668.521	3,8	1,7
2523	ÇİMENTO	55.783.598	106.052.043	90,1	1,7
4303	KÜRKTEN GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI VE KÜRKTEN DİĞER EŞYA	80.093.578	88.518.598	10,5	1,4
8707	KARAYOLUNDA KULLANILAN MOTORLU TAŞITLAR İÇİN KAROSERİLER (ŞOFÖR MAHALLERİ DAHİL)	5.716.849	74.392.501	1201,3	1,2
6403	DIŞ TABANI KAUÇUKTAN, PLASTİK MADDEDEN, TABİİ VEYA TERKİP YOLUYLA ELDE EDİLEN KÖSELEDEN VE YÜZÜ DERİ	55.139.353	71.584.246	29,8	1,2
8544	İZOLE EDİLMİŞ TELLER, KABLOLAR VE DİĞER ELEKTRİK İLETKENLER; TEK TEK KAPLANMIŞ LİFLERDEN OLUŞAN FİBE	87.630.965	71.451.525	-18,5	1,2
8536	GERİLİMİ 1000 VOLTU GEÇMEYEN ELEKTRİK DEVRESİ TEÇHİZATI (ANAHTARLAR, RÖLELER, SİGORTALAR, FIŞLER, KU)	56.757.097	65.827.641	16,0	1,1
3401	SABUNLAR, YÜZEY AKTİF ORGANİK ÜRÜNLER VE MÜSTAHZARLAR	48.621.107	62.865.517	29,3	1,0
8504	ELEKTRİK TRANSFORMATÖRLERİ, STATİK KONVERTÖRLER (ÖRNEĞİN; REDRESÖRLER) VE ENDÜKTÖRLER	56.394.495	54.047.152	-4,2	0,9
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		2.477.816.969	2.810.199.706	13,4	45,5
RUSYA FEDERASYONU'NA GENEL İHRACAT		5.487.547.862	6.181.061.215	12,6	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		45	45		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

2012 yılının Ocak – Kasım döneminde, Rusya Federasyonu'ndan en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubunun on dördünde %0,9 ile %3445,3 arasında değişen oranlarda ithalat artışları olurken, altı ürün grubunda ise %12,2 ile %46,5 arasında değişen oranlarda ithalat düşüşleri meydana gelmiştir.

İthalatta 27 11 GTİP başlığı altındaki petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar başı çekmektedir. 2012 yılının Ocak – Kasım döneminde, bu ürün grubunda ithalat 2011 yılının aynı dönemine kıyasla %15,1 oranında

artarak 11 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ürün grubunun Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan yaptığı toplam ithalat içerisindeki payı %45,5 düzeyindedir.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NDAN GENEL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2011 OCAK - KASIM	2012 OCAK - KASIM	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
2711	PETROL GAZLARI VE DİĞER GAZLI HİDROKARBONLAR	9.543.664.530	10.987.069.297	15,1	45,5
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	2.534.344.980	3.066.440.562	21,0	12,7
2709	HAM PETROL (PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR)	1.521.905.666	1.633.746.060	7,3	6,8
2701	TAŞKÖMÜRÜ; TAŞKÖMÜRÜNDEN ELDE EDİLEN BRİKETLER, TOPAK VB. KATI YAKITLAR	1.270.618.452	1.503.063.367	18,3	6,2
7601	İŞLENMEMİŞ ALUMİNYUM	1.042.382.432	873.535.636	-16,2	3,6
7204	DÖKME DEMİRİN, DEMİRİN VEYA ÇELİĞİN DÖKÜNTÜ VE HURDALARI VEYA BUNLARIN ERİTİLMESİ İLE ELDE DİLMİŞ KÜ	980.864.992	861.519.398	-12,2	3,6
1001	BUĞDAY VE MAHLUT	398.413.606	673.988.837	69,2	2,8
1512	AYÇİÇEĞİ, ASPIR, PAMUK TOHUMU YAĞLARI VE BUNLARIN FRAKSİYONLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)	58.653.986	574.960.541	880,3	2,4
7207	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YARI MAMULLER	354.764.745	435.484.748	22,8	1,8
7208	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YASSI HADDE ÜRÜNLERİ (GENİŞLİK >= 600 MM) (SICAK HADDELENMİŞ) (KAPLANM)	579.125.815	309.976.911	-46,5	1,3
7408	BAKIR TELLER	191.503.053	246.797.936	28,9	1,0
7209	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YASSI HADDE MAMULLERİ (GENİŞLİĞİ > 600 MM, SOĞUK HADDELENMİŞ, KAPLANMA	185.518.775	187.184.684	0,9	0,8
7201	DÖKME DEMİR (PIK DEMİR) VE AYNALI DEMİR (KÜTLE, KÜLÇE, BLOK VEYA DİĞER İLK ŞEKİLLERDE)	215.186.228	170.665.232	-20,7	0,7
3102	AZOTLU MİNERAL VEYA KİMYASAL GÜBRELER	186.742.328	154.799.275	-17,1	0,6
2814	SAF AMONYAK VEYA AMONYAĞIN SULU ÇÖZELTİLERİ	86.191.899	138.550.928	60,7	0,6
1206	AYÇİÇEĞİ TOHUMU	3.867.895	137.127.729	3.445,3	0,6
4412	KONTRPLAKLAR, KAPLAMALI LEVHALAR VE BENZERİ LAMİNE EDİLMİŞ AĞAÇLAR	99.400.328	130.252.598	31,0	0,5
7211	DEMİR VE ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YASSI HADDE MAMULLERİ (GENİŞLİKLERİ 600 MM.DEN AZ VE KAPLANMAMİŞ OLANLAR	118.978.875	120.190.828	1,0	0,5
7225	DİĞER ALAŞIMLI ÇELİKTEN YASSI HADDE MAMULLERİ (GENİŞLİĞİ 600 MM.VEYA DAHA FAZLA)	176.749.711	116.986.728	-33,8	0,5
1005	MISIR	3.259.230	112.744.812	3.359,2	0,5
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		19.552.137.526	22.435.086.107	14,7	92,9
RUSYA FEDERASYONU'NDAN GENEL İTHALAT		21.405.015.286	24.145.446.820	12,8	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		91	93		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan ithal ettiği diğer başlıca ürünler, %21 artış ve 3,1 milyar dolar ithalat değeri ile 27 10 GTİP başlıklı petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, %7,3 artış ve 1,6 milyar dolar ithalat değeriyle 27 09 GTİP başlıklı ham petrol (petrol yağları ve bitümenli

minerallerden elde edilen yağlar) , %18,3 artış ve 1,5 milyar dolar ithalat değeri ile 27 01 GTİP başlıklı taşkömürü, taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar olarak sıralanmaktadır.

2012 Ocak-Kasım döneminde Rusya Federasyonu'ndan ithalatı en yüksek oranlı artan ürün grubu %3445,3 oranında artışla 137,1 milyon dolarlık ithalat yapılan 12 06 GTİP başlıklı ayçiçeği tohumlarıdır. İthalatı %3359,2 oranında artan 10 05 GTİP başlıklı mısır ithalatı %880,3 oranında artan ve 575 milyon doları bulan 15 12 GTİP başlıklı ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş) Rusya Federasyonu'ndan ithalatı yüksek oranlı artan diğer mamullerdendir.

Aynı dönemde Rusya Federasyonu'ndan ithalatı oransal olarak en fazla düşen ürün, 72 08 GTİP başlıklı demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri olmuştur. Ocak – Kasım 2012 döneminde bu ürünün ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %46,5 oranında azalarak 310 milyon dolar olmuştur.

Türkiye – Rusya Federasyonu Hazırgiyim ve Konfeksiyon Dış Ticareti

2011 yılında Türkiye'nin en fazla hazırgiyim ve konfeksiyon ihraç ettiği ülkeler arasında 10. sırada yer alan Rusya Federasyonu, 2012 yılının Ocak-Kasım dönemi itibarıyla bir sıra gerileyerek Almanya, İngiltere, İspanya, Fransa, Hollanda, İtalya, Danimarka, ABD, Irak ve Belçika'nın ardından 11. sırada yer almıştır. Bu ülke ile Türkiye arasındaki hazırgiyim ve konfeksiyon ticaretinin hacmi 2010 yılında 259,2 milyon dolar iken 2011 yılında 297,3 milyon dolara yükselmiştir. Bu rakamın 295,9 milyon dolarlık kısmı Rusya'ya ihracat, 1,4 milyon dolarlık kısmı ise Rusya'dan ithalattan kaynaklanmaktadır. İki ülke arasındaki hazırgiyim ve konfeksiyon ticareti Türkiye lehine gelişme göstermektedir.

2012 Ocak-Kasım döneminde, Türkiye'den Rusya Federasyonu'na 2011 yılı aynı dönemine oranla %21,6'lık artışla 336,7 milyon dolarlık hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı gerçekleşirken %405,1 oranında yüksek bir artışla 1,3 milyon dolara ulaşan ithalat gerçekleştirilmiş olmasına rağmen kural bozulmamış ve ticaretin gelişimi Türkiye lehine devam etmiştir.

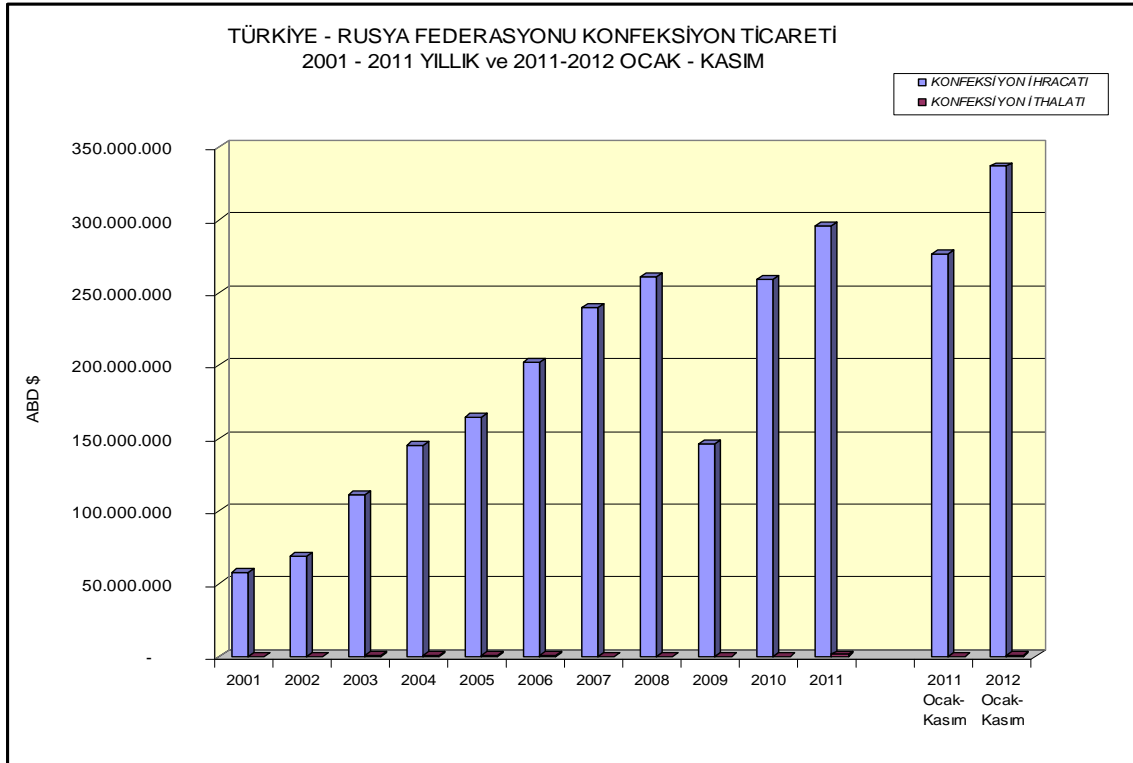
2001 yılından 2012 yılının Kasım ayı sonuna kadar Türkiye'nin Rusya Federasyonu'na hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı incelendiğinde, son onbir yıl içerisinde hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatının yıllık ortalama %22,2 oranında arttığı anlaşılmaktadır. 2012 yılının Ocak – Kasım döneminde ise hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre %21,65 oranında artarak 276,9 milyon dolardan 336,7 milyon dolara çıkmıştır.

Diğer yandan, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan hazırgiyim ve konfeksiyon ithalatı, 2001 yılından 2011 yılına kadar bazı yıllar artıp bazı yıllar

azalarak dalgalı bir seyir izlemiştir. 2001 yılında 320,4 bin dolar olan ithalat değeri 2005 yılında 1 milyon doları aşmış, izleyen yıllarda azalarak 2010 yılında 286,6 bin dolara kadar düşmüş, 2011 yılında %369,4 oranındaki ciddi bir artışla yine 1 milyon dolar seviyesini aşarak 1,3 milyon dolar ile son on bir yıllık sürecin en yüksek ithalat rakamına ulaşmıştır. 2012 Ocak – Kasım döneminde ise 2011 yılının aynı dönemine kıyasla %405,1'lik yüksek bir artış yaşanmış ve ithalat 1,3 milyon dolar olarak kayıtlara geçmiştir.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU KONFEKSİYON TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	KONFEKSİYON İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	KONFEKSİYON İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2001	57.538.474	-	320.434	-
2002	68.942.448	19,8	11.196	-96,5
2003	111.113.832	61,2	518.279	4529,1
2004	145.328.691	30,8	541.481	4,5
2005	164.323.509	13,1	1.089.900	101,3
2006	202.549.775	23,3	828.273	-24,0
2007	239.444.594	18,2	392.183	-52,7
2008	260.774.419	8,9	383.261	-2,3
2009	146.488.278	-43,8	394.697	3,0
2010	258.929.177	76,8	286.572	-27,4
2011	295.909.325	14,3	1.345.213	369,4
2011 Ocak-Kasım	276.878.834		261.979	
2012 Ocak-Kasım	336.699.273	21,6	1.323.342	405,1

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

Rusya Federasyonu'na hazır giyim ve konfeksiyon ihracatına ürünler bazında bakıldığında, 2012 yılının Ocak – Kasım döneminde, en fazla ihraç edilen ürün grubunun 62 03 GTİP başlığı kapsamındaki erkek dokuma takım elbise ve ceketler olduğu görülmektedir. Ocak – Kasım 2012 döneminde bu ürün grubunda ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %5,7 oranında artmış ve 47 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Ürün grubunun toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı % 14'tür.

TÜRKİYE'DEN RUSYA FEDERASYONU'NA KONFEKSİYON İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2011 OCAK - KASIM	2012 OCAK - KASIM	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
6203	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (YÜZME KIY)	44.407.111	46.917.550	5,7	13,9
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ELBİSE, ETEK, PANTOLON ETEK, VB.(YÜZM)	33.418.824	46.037.320	37,8	13,7
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	32.651.654	44.706.243	36,9	13,3
6109	TİŞÖRTLER, FANİLALAR, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GIYIM EŞYASI (ÖRME)	23.724.405	32.030.776	35,0	9,5
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)	20.817.972	23.195.091	11,4	6,9
6104	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ETEK, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (ÖRME)YÜZ	10.810.861	16.682.488	54,3	5,0
6108	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN KOMBINEZON, JÜP VEYA JÜPON, SLİP VE KÜLOT, GECELİK, PİJAMA, LİZÖZ, BORNOZ VB	15.432.794	15.555.506	0,8	4,6
6115	KÜLOTLU ÇORAPLAR, TAYTLAR, KISA VE UZUN KONÇLU ÇORAPLAR, SOKETLER (VARİS ÇORAPLARI DAHİL) VE PATİK ÇO	16.652.505	14.320.800	-14,0	4,3
6205	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER	11.845.616	12.774.320	7,8	3,8
6303	PERDELER VE İÇ STORLAR; PERDE VE YATAK FARBELALARI	11.650.024	11.574.842	-0,6	3,4
6202	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN MANTO, KABAN, KOLSUZ CEKET, PELERİN, ANORAKLAR (KAYAK CEKETLERİ DAHİL), RÜZG	5.066.180	8.051.787	58,9	2,4
6105	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER (ÖRME)	4.025.269	7.450.178	85,1	2,2
6206	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER VE GÖMLEK-BLUZLAR	5.045.616	7.397.864	46,6	2,2
6106	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER, GÖMLEK -BLUZLAR (ÖRME)	3.715.237	6.448.215	73,6	1,9
6201	ERKEK VEYA ERKEK ÇOCUK İÇİN PALTO, KABAN, KOLSUZ CEKET, PELERİN, ANORAK (KAYAK CEKETLERİ DAHİL), RÜZ	5.631.491	6.346.768	12,7	1,9
6111	BEBEK İÇİN GIYIM EŞYASI VE AKSESUARİ (ÖRME)	3.716.913	5.878.907	58,2	1,7
6304	DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI (94.04 POZİSYONUNDAKİLER HARİÇ)	6.181.222	5.627.633	-9,0	1,7
6107	ERKEK VE ERKEK ÇOCUK İÇİN KÜLOTLAR, SLİPLER, GECE GÖMLEKLERİ, PİJAMALAR, BORNOZLAR, ROBDÖSAMBRLAR VE	2.890.519	4.811.000	66,4	1,4
6103	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (ÖRME)Y	2.784.487	4.657.045	67,2	1,4
6307	DİĞER HAZİR EŞYA (ELBİSE PATRONLARI DAHİL)	2.657.895	2.894.643	8,9	0,9
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		263.126.595	323.358.976	22,9	96,0
RUSYA FEDERASYONU'NA KONFEKSİYON İHRACATI		276.878.834	336.699.273	21,6	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		95	96		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

İkinci en fazla ihraç edilen hazır giyim ve konfeksiyon ürün grubu 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, ceket ve benzerleridir. Bu ürün grubunda ihracat bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %37,8 oranında artmış ve 46 milyon dolar olmuştur. 63 02 GTİP başlığında yer alan yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri üçüncü büyük ihraç kalemi olup, ihracat 2012 Ocak-Kasım döneminde %36,9 artışla 44,7 milyon dolara yükselmiştir. Diğer bir önemli ürün grubu 61 09 GTİP başlıklı örme t-shirt, fanila ve benzeri iç giyim eşyalarının ihracatı ise aynı dönemde %35 oranında artarak 32 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

2012 yılının Ocak – Kasım döneminde Rusya Federasyonu'na en fazla ihraç edilen ilk yirmi hazır giyim ve konfeksiyon ürün grubu içerisinde üç ürün grubunda ihracat % 0,6 ile %14 arasında değişen oranlarda düşmüş, kalan on yedi ürün grubunda ise %85,1'e varan oranlarda ihracat artışları kaydedilmiştir.

Rusya Federasyonu'na ihracatı en yüksek oranlı artan hazır giyim ve konfeksiyon mamulleri 61 05 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için örme gömlekler ürün grubu olmuştur. Bu ürünlerin ihracatı anılan dönemde % 85,1 oranında artarak 4 milyon dolar seviyesinden 7,5 milyon dolara yükselmiştir. 2012 yılının onbir aylık döneminde 61 06 GTİP başlıklı kadın ve kız çocuklar için örme bluzlar, gömleklerin ihracatı %73,6 oranında artışla 3,7 milyon dolardan 6,4 milyon dolara, 61 03 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için örme takım elbise, takımlar, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şortlar %67,2 artışla 4,7 milyon dolara, 61 07 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için külotlar, slipler, gece gömlekleri, pijamalar, bornozlar ve röödoşambırlar ihracatı %66,4 oranında artışla 4,8 milyon dolara yükselmiştir.

2012 Ocak-Kasım döneminde oransal olarak ihracatı en çok gerileyen ürün grubu %14 oranında düşüş kaydedilen ve 14,3 milyon dolarlık ihracat yapılan 61 15 GTİP başlıklı külotlu çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis orapları dahil) olmuştur.

Diğer yandan, Rusya Federasyonu'ndan hazır giyim ve konfeksiyon ithalatını incelenecek olursa;

2011 Ocak-Kasım döneminde 262 bin dolar olarak gerçekleşen hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı, 2012 Ocak-Kasım döneminde %405,1 gibi yüksek bir oranda artarak 1,3 milyon dolara yükselmiştir. İthalatın yüksek oranlı artışında en büyük payı, %1229,4'lük artış oranıyla ve %33,1'lik payla ilk sırada yer alan 62 03 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum, şortlar alırken, 61 09 GTİP başlıklı örme tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyaları %858,4 oranında, 62 11 GTİP pozisyonlu spor, kayak ve yüzme kıyafetleri %847,3 oranında, 61 06 GTİP pozisyonlu kadın ve kız çocuklar için örme bluz

ve gömlekler %671,5 oranında artışlarla en yüksek artış oranlarına sahip hazır giyim ve konfeksiyon ürünleri olarak sıralanmıştır.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NDAN KONFEKSİYON İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$		2011	2012	2011 / 2012	TOPLAMDA
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	OCAK - KASIM	OCAK - KASIM	DEĞİŞİM %	PAY %
6203	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (YÜZME KIY	32.974	438.368	1.229,4	33,1
6205	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER	27.217	157.757	479,6	11,9
6109	TIŞÖRTLER, FANİLALAR, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GİYİM EŞYASI (ÖRME)	13.290	127.369	858,4	9,6
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ELBİSE, ETEK, PANTOLON ETEK, VB.(YÜZM	24.829	120.777	386,4	9,1
6201	ERKEK VEYA ERKEK ÇOCUK İÇİN PALTO, KABAN, KOLSUZ CEKET, PELERİN, ANORAK (KAYAK CEKETLERİ DAHİL), RÜZ	15.349	113.002	636,2	8,5
6106	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER, GÖMLEK -BLUZLAR (ÖRME)	12.524	96.617	671,5	7,3
6303	PERDELER VE İÇ STORLAR; PERDE VE YATAK FARBELALARI	31.750	60.828	91,6	4,6
6105	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER (ÖRME)	47.405	56.467	19,1	4,3
6202	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN MANTO, KABAN, KOLSUZ CEKET, PELERİN, ANORAKLAR (KAYAK CEKETLERİ DAHİL), RÜZG	7.365	49.772	575,8	3,8
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)	16.013	35.065	119,0	2,6
6308	KILIMLER, HALILAR, İŞLEMELİ MASA ÖRTÜLERİ VE PEÇETE YAPIMINDA KULLANILAN MENSUCAT VE İPLİKLERDEN MÜT		15.614		1,2
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	12.534	12.207	-2,6	0,9
6104	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ETEK, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (ÖRME)(YÜZ	1.891	11.823	525,2	0,9
6206	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER VE GÖMLEK-BLUZLAR	8.110	8.901	9,8	0,7
6211	SPOR, KAYAK VE YÜZME KIYAFETLERİ; DİĞER GİYİM EŞYASI	692	6.555	847,3	0,5
6112	SPOR, KAYAK VE YÜZME KIYAFETLERİ (ÖRME)	1.393	4.654	234,1	0,4
6117	GIYIM EŞYASININ DİĞER AKSESUARİ (ÖRME), GIYIM EŞYASININ VEYA GIYIM EŞYASI AKSESUARININ PARÇALARI (ÖR		4.101		0,3
6307	DİĞER HAZIR EŞYA (ELBİSE PATRONLARI DAHİL)	2.278	1.002	-56,0	0,1
6115	KÜLOTLU ÇORAPLAR,TAYTLAR, KISA VE UZUN KONÇLU ÇORAPLAR, SOKETLER (VARİS ÇORAPLARI DAHİL) VE PATİK ÇO	628	998	58,9	0,1
6107	ERKEK VE ERKEK ÇOCUK İÇİN KÜLOTLAR, SLİPLER, GECE GÖMLEKLERİ, PIJAMALAR, BORNOZLAR, ROBDÖŞAMBRLAR VE		617		0,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		256.242	1.322.494	416,1	99,9
RUSYA FEDERASYONU'NDAN KONFEKSİYON İTHALATI		261.979	1.323.342	405,1	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		98	100		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

2012 Ocak-Kasım döneminde ilk 20 ürün içerisinde düşüş yaşayan iki ürün grubu göze çarpmaktadır. Bunlar; %56, 6'lık düşüş yaşayan 63 07 GTİP başlıklı diğer hazır eşya (elbise patronları dahil) ve %2,6'lık düşüş yaşayan 63 02 GTİP başlıklı yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleridir.

63 08 GTİP başlıklı kilimler, halılar, işlemeli masa örtüleri ve peçelerin yanında kullanılan mensucat ve iplilerden müteşekkil takımlar , 61 17 GTİP başlıklı giyim eşyasının diğer aksesuarları ve 61 07 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için külotlar, slipler, gece gömlekleri, pijamalar, bornozlar ve robdöşamburlarda ise bir önceki yılın aynı döneminde ithalat kaydı bulunmazken 2012 Ocak-Kasım döneminde sırasıyla %1,2 , %0,3 ve %0,05'lik paylarla ithalat gerçekleşmiştir.

Türkiye – Rusya Federasyonu Tekstil Dış Ticareti

2011 yılında olduğu gibi 2012 yılının Ocak-Kasım döneminde de Rusya Federasyonu, Türkiye'nin en fazla tekstil ürünleri (elyaf, iplik ve kumaş) ihraç ettiği ülke konumunu korumuştur. İtalya, Almanya, İngiltere ve ABD, Rusya Federasyonu'nu izleyen ülkelerdir. Rusya Federasyonu ile Türkiye arasındaki tekstil ticareti Türkiye lehine gelişim göstermektedir.

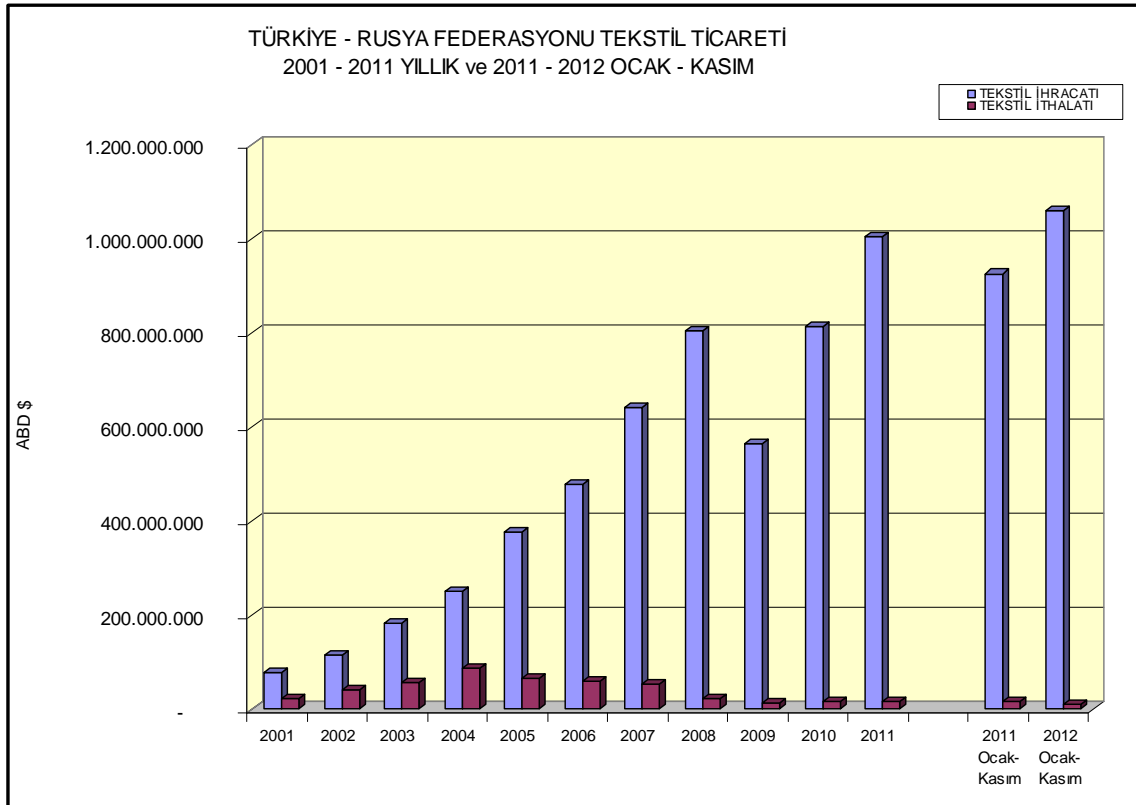
2001 yılından 2012 yılının Ocak – Kasım dönemine kadar Rusya Federasyonu ile Türkiye arasındaki tekstil ticaretine ilişkin veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE - RUSYA FEDERASYONU TEKSTİL TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2001	77.052.746	-	23.036.768	-
2002	114.364.042	48,4	39.452.769	71,3
2003	181.202.502	58,4	57.342.248	45,3
2004	249.340.350	37,6	86.818.433	51,4
2005	377.894.621	51,6	66.581.196	-23,3
2006	479.203.360	26,8	58.286.980	-12,5
2007	642.518.495	34,1	51.882.252	-11,0
2008	804.943.301	25,3	23.431.785	-54,8
2009	563.168.561	-30,0	11.800.182	-49,6
2010	813.432.455	44,4	14.777.919	25,2
2011	1.004.028.913	23,4	16.192.982	9,6
2011 Ocak-Kasım	926.817.381		15.350.209	
2012 Ocak-Kasım	1.060.422.806	14,4	9.265.946	-39,6

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

2001 yılında 77,1 milyon dolar olan Rusya Federasyonu'na tekstil ihracatı, 2008 yılına kadar olan son dokuz yıllık süreçte %25,3 ile %58,4 arasında değişen oranlarda artmış ve 800 milyon doları geçmiş, 2009 yılında ise küresel ekonomik krizin yansımasıyla %30 oranında azalarak 563,2 milyon dolara gerilemiştir. 2010 ve 2011 yıllarında ise sırasıyla %44,4 ve %23,4 oranında artışlar yaşanmış olup Rusya Federasyonu'na tekstil ihracatı 1 milyar dolar sınırını geçmiştir. Son onbir yıl için, yıllık ortalama artış oranı %32 olarak hesaplanmaktadır. 2012 yılının Ocak - Kasım döneminde ise 2011 yılının aynı dönemine kıyasla %14,4 oranında artışla Rusya Federasyonu'na 1,1 milyar dolarlık tekstil ihracatı yapılmıştır.

2001 yılından 2011 yılına kadar geçen dönemde Rusya Federasyonu'ndan tekstil ithalatı ise, kah yükselen kah düşen bir seyir izlemiş, 2005 yılından 2009 yılına sürekli olarak azalan bir seyir izlemiş, 2010 yılından itibaren ise tekrar artışa geçmiştir. Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan tekstil ithalatı 2004 yılında 86,8 milyon dolar ile tavan yapmış, 2009 yılında 11,8 milyon dolara kadar gerilemiş, 2011 yılı sonu itibarıyla ise 16,2 milyon dolara kadar yükselmiştir. 2012 Ocak-Kasım döneminde ise Rusya Federasyonu'ndan %39,6'lık düşüşle 9,3 milyon dolarlık tekstil ve hammaddeleri ithalatı yapılmıştır.

Rusya Federasyonu'na tekstil ihracatına ürünler bazında bakıldığında, 60 06 GTİP başlığındaki diğer örme mensucatın, en fazla ihraç edilen tekstil ürünleri olduğu görülmektedir. 2012 yılı Ocak – Kasım döneminde %1,6 artışla

268 milyon dolar değerinde diğer örme mensucat ihraç edilmiştir. Toplam tekstil ihracatının %25,3'lük kısmını 60 06 GTİP başlıklı diğer örme mensucat oluşturmaktadır.

2011 yılının aynı dönemine kıyasla %29,7 artış ve 177,7 milyon dolar ihracat değeri ile 54 07 GTİP başlığında yer alan sentetik iplikten dokuma kumaşlar ikinci en fazla ihraç edilen ürün grubudur. Bu ürün grubunun toplam ihracatta payı % 16,8 düzeyindedir. % 25,4 artış ve 112,6 milyon dolarlık ihracat değeri ile 60 04 GTİP başlıklı eni 30 cm'yi geçen ağırlık itibariyle % 5 veya daha fazla elastomerik iplik veya kauçuk iplik içeren örme mensucatlar en çok ihracı yapılan üçüncü ürün grubudur.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NA TEKSTİL İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012	TOPLAMDA
		OCAK - KASIM	OCAK - KASIM	DEĞİŞİM %	
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	263.683.586	267.878.823	1,6	25,3
5407	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	136.981.784	177.677.797	29,7	16,8
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK İPLİK=>%5)	89.790.291	112.605.767	25,4	10,6
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ) (TOPTAN)	35.153.272	53.041.541	50,9	5,0
5515	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLERDEN DİĞER DOKUNMUŞ MENSUCAT	26.594.073	44.330.081	66,7	4,2
5801	DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TIRTİL MENSUCAT	42.747.847	43.162.002	1,0	4,1
5810	PARÇA, ŞERİT VEYA MOTİF HALİNDE İŞLEMELER	27.035.235	40.586.721	50,1	3,8
6005	ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT	33.866.142	35.753.624	5,6	3,4
6001	ÖRME TÜYLÜ MENSUCAT	30.814.169	33.039.902	7,2	3,1
5804	TÜLLER VE DİĞER MENSUCAT, PARÇA, ŞERİT VEYA MOTİF HALİNDE DANTEL	25.956.739	25.867.963	-0,3	2,4
5210	PAMUKLU MENSUCAT (PAMUK ORANI <% 85 SENTETİK VEYA SUNİ LİFLERLE KARIŞTIRILMIŞ OLUP M2. AĞIRLIĞI <=20	15.698.825	25.317.659	61,3	2,4
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA LAMİNE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	12.502.039	20.897.240	67,2	2,0
5206	PAMUK İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ) (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 DEN AZ PAMUK İÇERENLER) (PERAKENDE SATIŞ)	17.541.630	16.753.720	-4,5	1,6
5903	PLASTİK EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA PLASTİKLE LAMİNE EDİLMİŞ MENSUCAT	13.417.567	14.972.941	11,6	1,4
5902	NAYLON, POLİAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ VE DIŞ LASTİĞİ İÇİN MENSUCAT	25.264.958	13.937.329	-44,8	1,3
5408	SUNİ FİLAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	6.476.689	12.139.944	87,4	1,1
5402	SENTETİK FİLAMENT İPLİKLERİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMEMİŞ)	21.553.038	11.136.695	-48,3	1,1
5205	PAMUK İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ) (AĞIRLIK İTİBARIYLA PAMUK ORANI >=%85 VE PERAKENDE OLARAK SATILACAK)	10.886.696	11.026.058	1,3	1,0
5511	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLERDEN İPLİKLER (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE G	7.967.842	10.278.399	29,0	1,0
5208	PAMUKLU MENSUCAT (AĞIRLIK İTİBARIYLA % 85 VEYA DAHA FAZLA PAMUK İÇERENLER)(M2. AĞIRLIĞI 200 GR. I GE	5.686.465	8.757.569	54,0	0,8
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		849.618.887	979.161.775	15,2	92,3
RUSYA FEDERASYONU'NA TEKSTİL İHRACATI		926.817.381	1.060.422.806	14,4	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		92	92		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

2012 Ocak-Kasım döneminde Rusya Federasyonu'na ihraç edilen ilk 20 ürün grubunun onaltısının ihracatı %1 ile %87,4 arasında değişen oranlarda

artarken, dört ürün grubunda ihracat %0,3 ile %48,3 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

2012 yılı Ocak – Kasım döneminde oransal olarak ihracatı en fazla artan ürün, ihracatı %87,4 oranında artarak 12,1 milyon dolar olarak kaydedilen 54 08 GTİP başlıklı suni filament ipliklerden dokunmuş mensucatlardır. Aynı dönemde ihracatı en çok düşüş gösteren ürün grubu ise %48,3 oranında düşüşle 11,1 milyon dolarlık ihracat yapılan 54 02 GTİP başlıklı perakende olarak satılacak hale getirilmemiş sentetik filament ipliklerdir.

TÜRKİYE'NİN RUSYA FEDERASYONU'NDAN TEKSTİL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2011 OCAK - KASIM	2012 OCAK - KASIM	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
5402	SENTETİK FİLA MENT İPLİKLERİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMEMİŞ)	5.714.985	4.330.272	-24,2	46,7
5505	SENTETİK VE SUNİ LİF DÖKÜNTÜLERİ	2.476.526	1.520.163	-38,6	16,4
5601	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN VATKA VE VATKADAN MAMUL EŞYA	1.561.239	1.467.438	-6,0	15,8
5309	KETEN DOKUMALAR	2.871.300	1.046.609	-63,5	11,3
5603	DOKUNMAMIŞ MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA LAMINE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	1.041.783	278.969	-73,2	3,0
6005	ÇÖZGÜ TİPİ ÖRGÜLÜ DİĞER MENSUCAT		135.118		1,5
5212	DİĞER PAMUKLU MENSUCAT:	71.940	122.190	69,8	1,3
5801	DOKUNMUŞ KADİFE, PELÜŞ VE TIRTIL MENSUCAT	480.470	112.835	-76,5	1,2
5903	PLASTİK EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ, KAPLANMIŞ VEYA PLASTİKLE LAMINE EDİLMİŞ MENSUCAT		62.120		0,7
5407	SENTETİK FİLA MENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT	23.022	46.463	101,8	0,5
5907	EMDİRİLMİŞ, SIVANMIŞ VEYA KAPLANMIŞ DİĞER MENSUCAT; DEKORLAR, FONLAR VB.		45.949		0,5
5503	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER (İŞLEM GÖRMEMİŞ)	505.288	42.523	-91,6	0,5
5408	SUNİ FİLA MENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUŞ MENSUCAT		38.426		0,4
5901	CİLT KAPAĞI İÇİN SIVANMIŞ MENSUCAT, MÜHENDİS MUŞAMBASI, ŞEFFAF BEZLER, HAZIR TUALLER VB.		9.828		0,1
5911	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN TEKNİK İŞLERDE KULLANILMAYA MAHSUS ÜRÜNLER VE EŞYA	11.615	6.421	-44,7	0,1
5910	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN TAŞIYICI KOLANLAR VE TRANSMİSYON KOLANLARI		336		0,0
5807	DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN İŞLENMEMİŞ ETİKETLER, ARMALAR VE BENZERİ EŞYA	186	286	53,8	0,0
5502	SUNİ FİLA MENT DEMETLERİ	243.419		-100,0	-
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	153.563		-100,0	-
5501	SENTETİK FİLA MENT DEMETLERİ	66.458		-100,0	-
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		15.221.794	9.265.946	-39,1	100,0
RUSYA FEDERASYONU'NDAN TEKSTİL İTHALATI		15.350.209	9.265.946	-39,6	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		99	100		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

Türkiye'ye Rusya Federasyonu'ndan 2011 yılında 16,2 milyon dolarlık tekstil mamulü ithal edilmiştir. 2012 yılının Ocak-Kasım döneminde ise tekstil ithalatı 9,3 milyon dolar olarak kayıtlara geçmiştir. Rusya'dan en fazla ithal edilen tekstil ürünlerinin başında 54 02 GTİP başlığında yer alan dikiş ipliği olmayan sentetik liften iplikler gelmektedir. Bu ürünlerin ithalatı 2012 yılı Ocak

– Kasım döneminde 2011 yılının aynı dönemine kıyasla % 24,2 oranında düşüşle 4,3 milyon dolar olmuştur. Rusya Federasyonu'ndan yapılan toplam tekstil ithalatı içinde bu ürün grubunun payı %46,7 olup, neredeyse toplam tekstil ithalatının yarısını bu ürün grubu oluşturmaktadır.

55 05 GTİP başlıklı sentetik ve suni lif döküntüleri 2012 Ocak – Kasım periyodunda Rusya Federasyonu'ndan en çok ithal edilen tekstil ürünleri içerisinde ikinci sırada yer almaktadır. Bu üründen anılan dönemde 1,5 milyon dolar değerinde ithalat yapılmış olup, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla ithalat %38,6 oranında azalmıştır.

2012 yılının onbir ayında ithalatı en çok artan tekstil ürün grubu 54 07 GTİP başlıklı sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucatlar olup bu ürün grubunda %101,8 oranında artışla 46,5 bin dolarlık ithalat yapılmıştır. Anılan dönemde üç ürün grubunda ithalat tamamen durmuş olup, ithalatı en çok düşüş gösteren ürün grubu ise %91,6'lık düşüşle 42,5 bin dolarlık ithalat yapılmış olan 55 03 GTİP başlıklı sentetik devamsız liflerdir.

Plastik emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya plastikle lamine edilmiş mensucat, Emdirilmiş, sıvanmış veya kaplanmış diğer mensucat; dekorlar, fonlar vb., Suni filament ipliklerden dokunmuş mensucat, Cilt kapağı için sıvanmış mensucat, mühendis muşambası, şeffaf bezler, hazır tualler vb. ve Dokumaya elverişli maddelerden taşıyıcı kolanlar ve transmisyon kolanları ithalatı yapılan ilk yirmi ürün içerisinde yer almakla birlikte bir önceki senenin aynı döneminde hiç ithalatı yapılmamıştır.

Türkiye'nin Tekstil ve Konfeksiyon Ticaretinde Rusya Federasyonu'nun Yeri

Türkiye, 2011 yılı itibariyle açıklanan Dünya Ticaret Örgütü istatistiklerine göre, 294 milyar dolar tutarındaki dünya tekstil (tekstil ve hazır eşyalar beraber) ticaretinde 11 milyar dolar ihracat değeri ve % 3,7 pay ile 8. en büyük tedarikçidir. Benzer şekilde, 412 milyar dolar değerinde dünya hazır giyim ve konfeksiyon ticaretinde ise 14 milyar dolar ihracat değeri ve % 3,4 pay ile 6. büyük tedarikçi durumundadır. Uluslararası tekstil ve konfeksiyon ticaretinde önemli bir konumu bulunan Türkiye'nin tekstil ve konfeksiyon ihracatında, Rusya Federasyonu önde gelen ülkelerdendir.

2012 yılı Ocak – Kasım dönemine ilişkin dış ticaret verileri çerçevesinde Rusya Federasyonu Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında 11., tekstil ihracatında ise 1. büyük pazardır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
Birim: ABD \$				
ÜLKELER	2011 OCAK - KASIM	2012 OCAK - KASIM	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
ALMANYA	3.588.639.779	3.103.245.208	-13,5	21,5
İNGİLTERE	1.849.745.477	2.003.998.299	8,3	13,9
İSPANYA	1.241.240.536	1.292.711.298	4,1	9,0
FRANSA	1.157.266.424	923.323.894	-20,2	6,4
HOLLANDA	764.936.775	748.021.251	-2,2	5,2
İTALYA	730.529.214	632.506.242	-13,4	4,4
DANİMARKA	418.913.749	434.543.617	3,7	3,0
A.B.D.	395.124.651	416.784.657	5,5	2,9
IRAK	243.692.550	375.114.546	53,9	2,6
BELÇİKA	376.650.424	343.166.100	-8,9	2,4
RUSYA FEDERASYONU	276.878.834	336.699.273	21,6	2,3
İSVEÇ	267.283.449	258.542.859	-3,3	1,8
POLONYA	151.763.614	257.405.926	69,6	1,8
SUUDİ ARABİSTAN	148.852.897	212.162.295	42,5	1,5
UKRAYNA	109.217.629	170.600.466	56,2	1,2
İSRAİL	136.791.999	153.705.694	12,4	1,1
ROMANYA	142.004.488	151.547.173	6,7	1,1
KAZAKİSTAN	83.969.502	142.779.674	70,0	1,0
İSVİÇRE	126.084.365	132.408.402	5,0	0,9
CEZAYİR	90.155.173	122.891.727	36,3	0,9
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	12.299.741.529	12.212.158.601	-0,7	84,8
TÜRKİYE'NİN TOPLAM KONFEKSİYON İHRACATI	14.342.661.125	14.404.371.972	0,4	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	86	85		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında Rusya Federasyonu'nun konumunu gösteren tablo yukarıda verilmektedir.

Türkiye'nin bu dönemde yaptığı 14,4 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı içerisinde Rusya Federasyonu'nun payı 336,7 milyon dolar ile % 2,3 olarak hesaplanmaktadır. Aynı dönemde 7,1 milyar dolarlık toplam tekstil ihracatında ise Rusya Federasyonu'nun payı 1,1 milyar dolar ile %14,9 olarak hesaplanmıştır. 2012 yılı Ocak – Kasım döneminde bu ülkeye yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı %21,6 oranında artarken, tekstil ihracatı da %14,4 oranında artmıştır.

Türkiye'nin tekstil ihracatında Rusya Federasyonu'nun konumunu gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA TEKSTİL İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
<i>Birim: ABD \$</i>				
ÜLKELER	2011 OCAK - KASIM	2012 OCAK - KASIM	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
RUSYA FEDERASYONU	926.817.381	1.060.422.806	14,4	14,9
İTALYA	736.854.240	629.544.413	-14,6	8,8
ALMANYA	424.656.520	372.696.956	-12,2	5,2
İNGİLTERE	263.919.164	270.846.024	2,6	3,8
A.B.D.	249.402.876	264.475.138	6,0	3,7
ROMANYA	261.104.664	253.773.444	-2,8	3,6
İRAN	262.116.590	252.002.276	-3,9	3,5
BULGARİSTAN	222.032.941	248.447.213	11,9	3,5
POLONYA	265.974.461	236.550.602	-11,1	3,3
MISIR	184.459.262	202.652.157	9,9	2,8
İSPANYA	185.634.889	190.757.697	2,8	2,7
FAS	150.711.012	187.097.162	24,1	2,6
UKRAYNA	151.946.089	185.856.734	22,3	2,6
TUNUS	154.580.604	144.659.777	-6,4	2,0
FRANSA	162.865.686	136.101.419	-16,4	1,9
HOLLANDA	138.743.516	123.517.250	-11,0	1,7
BELÇİKA	118.123.419	118.979.006	0,7	1,7
BREZİLYA	72.054.722	116.553.995	61,8	1,6
ÇİN	123.064.868	116.521.249	-5,3	1,6
YUNANİSTAN	135.290.758	116.334.565	-14,0	1,6
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	5.190.353.662	5.227.789.883	0,7	73,4
TÜRKİYE'NİN TOPLAM TEKSTİL İHRACATI	7.070.946.421	7.124.465.118	0,8	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	73	73		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Ocak 2013

Öte yandan, Türkiye'nin Rusya Federasyonu'ndan tekstil ithalatı 2012 Ocak-Kasım döneminde 9,3 milyon dolar, hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı ise 1,3 milyon dolar değerinde olmuştur. Rusya Federasyonu Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği 145 ülke arasında 56. sırada ve tekstil ürünleri ithal ettiği 129 ülke arasında 49. sırada yer almaktadır. Dolayısıyla, Rusya Federasyonu'nun Türkiye'nin en fazla tekstil ve konfeksiyon ithalatı yaptığı ülkeler arasında dikkate değer bir yeri bulunmadığı söylenebilir.

V. FAYDALI İRTİBAT BİLGİLERİ

T.C. Moskova Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği

Tel. : 495-246 29 89

Faks: 495-246 49 89

E-posta: moskova@ekonomi.gov.tr

Rusya Federasyonu Ankara Büyükelçiliği Ticaret Temsilciliği

Tel.: 312- 425 49 90

Faks: 312- 418 39 91

E-posta: rustrade@netone.com.tr

Rusya Federasyonu Türkiye Ticaret Temsilciliği İstanbul Şubesi

Tel.: 212- 244 35 87

Faks: 212- 249 35 53

E-posta: rus-ticaret@yandex.ru

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- International Trade Center, İstatistik Veri Sayfası.
<http://www.intracen.org/>
- Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi.
- Rusya Giyim Pazarının Analizi, Step by Step Danışmanlık Kuruluşu, Rusya.
- Rusya Hazır Giyim Sektörü Pazar Araştırması, AC Nielsen.
- "Russian Clothing Markets Continue to Lure Consumers", *Textiles Eastern Europe*, February 2011.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
Ocak 2013*

* İTKİB Genel Sekreterliği kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.